ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

1993 йил 17 август
СЕШАНБА
№ 95 (5.536).
СОТУВДА ЭРКИН НАРХДА.

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-сиёсий газетаси • 1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЁЗ НОЗ-НЕЪМАТЛАРИ — ЭЛ ДАСТУР ХОНИГА

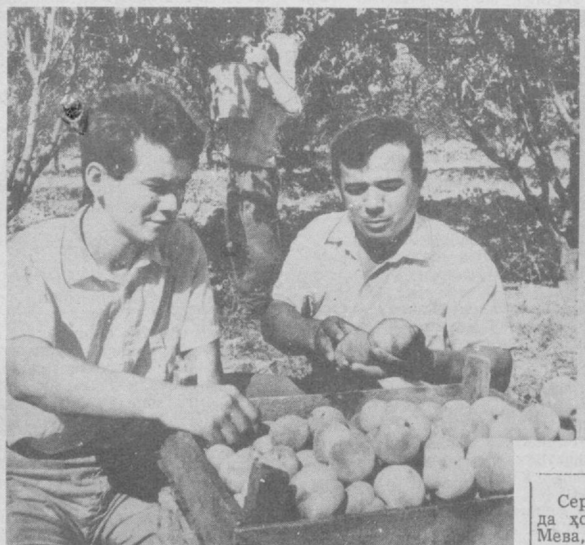

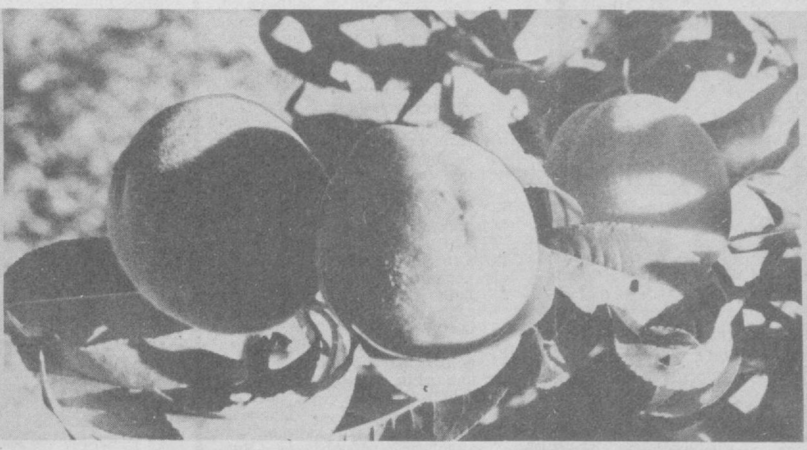

БОҒБОНЛАР ҲИММАТИ

Ҳозир ўлкамизда айни пишиқчилик пайти. Боғларни жаннатга қиёслаш мумкин. У ерда меванинг ҳамма хили бор: олма, шафтоли, анжир, нок...

Аҳолини ширин-шакар мева-чева билан таъминлашда боғбонларнинг хизмати ниҳоятда катта. Айни пайтда ҳам бу фидойи касб эгалари ниҳоятда масъулиятли дамларни бошдан кечиришмоқда. Ҳосилни нест-нобуд қилмай вақтида йиғиштириб олиш, уни уринтирмай аҳолига ва тайёрлов идораларига етказиб бериш боғбонларнинг биринчи галдаги вазифасидир.

Тошкентдаги Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси миришкор боғбонларининг ҳам иши шу кунларда қизғин паллага кирган. Жамоа боғларида мўл ҳосил етиштирилди. Саранжомланган маҳсулот пешма-пеш аҳоли дастурхонига, бирлашманинг ўзидаги қайта ишлаш корхоналарига етказиб берилмоқда.

Бирлашманинг бутун аҳли ҳосилни нест-нобуд қилмай йиғиштириб олиш билан машғул. Шу боис режа бўйича давлатга маҳсулот топшириш бир маромда бормоқда. Айниқса, Абдуманнон Абдужалилов бошлиқ бригада аъзолари бу борада пешқадамлик қилишяпти. Жамоада топширилаётган маҳсулотнинг сифати ҳам яхши. Ишчилардан Мавлон Қўрғонбоев, Нуриддин Ҳусанбоевлар ҳамкасблари ўртасида пешқадамлик қилиб, кунлик режани 1,5—2 баравар қилиб бажаришмоқда.

Ҳ. БОЛТАЕВ.

СУРАТЛАРДА: 1. Бригада бошлиғи Абдуманнон Абдужалилов (ўнгда) ва боғбон Мавлон Қўрғонбоев аҳолига жўнатилаётган меваларнинг сифатини кўздан кечиришмоқда. 2. Ёз неъматлари. 3. Ҳосилни йиғиштиришда пешқадамлик қилаётган ишчи Нуриддин Ҳусанбоев.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ
олган суратлар.

МЕВА МЎЛ БЎЛДИ

Задарё райони боғбонлари давлатга мева топшириш режасини уддаладилар. Улар режадаги 393 тонна ўрнига 548 тонна ширин—шакар ёз неъматларини топшириб, аҳоли дастурхонини тўкин қилишга ўз ҳиссасини қўшдилар. Амир Темур, Олтинкўл, «Наманган», «Гигант», «Гулбоғ» жамоа ва давлат хўжаликлари ҳосилни нест-нобуд қилмий йиғиштириб олишда пешқадамлик қилишди. Мавжуд жамоаларда давлат режаси 150—160 фоизга бажарилди.

Шу кунларда районда мевани саранжомлаш қизғин бормоқда. Терилган маҳсулот пешма-пеш аҳолига жўнатиляпти. Боғбонлар яна 16 тонна мева териб, давлатга топширишни мўлжаллашмоқда.

Қ. АБДУНАБИЕВ.

ФУРСАТ ҒАНИМАТ

РЕСПУБЛИКАМИЗДА МЕВА, САБЗАВОТ ВА ПОЛИЗ МАҲСУЛОТЛАРИ ТАЙЁРЛАШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА?

Серқуёш республикамизда ҳозир айни пишиқчилик. Мева, сабзавот, полиз маҳсулотлари ғарқ пишган. Бозорларда бироз қиммат бўлса-да ҳамма нарса бор.

Пишиқчилик мавсуми қандай ўтмоқда? Маҳсулотлар даладан ўз вақтида йиғиштириб олиняптими? Уларни давлатга топшириш қандай бормоқда? Режачи? Бу борада қандай қийинчиликлар, муаммолар бор?

Жорий йилда миришкорларимизнинг режалари улкан. Улар 1 миллион 704 тонна сабзавот, 320 минг тонна мева, 600 минг тонна узум, 250 минг тонна картошка етиштириб, давлатга сотишни мақсад қилиб қўйишган.

Топшириқни тезроқ уддалаб, Ватан олдида юзлари ёруғ бўлиш учун шу кунларда кўплаб миришкорлар тиним билишмаяпти. Ҳамма куч, имкониятлар ишга солинмоқда. Масалан, фарғоналик сурхондарёлик, наманганлик, деҳқонлар ҳозиргача йиллик режанинг 30—45 фоизи миқдорида маҳсулот тайёрлаб, эл дастурхонига етказиб бердилар. Айни кунларда ҳам ушбу вилоятларда сабзавот тайёрлаш жадал суръатда давом этяпти.

Шу кунгача республикамизда йиллик режанинг 25 фоизи миқдорида ноз-неъмат тайёрланди. Бу рақамлар тили билан айтганди 430 минг тонна демакдир. Ваҳоланки, ўтган йили шу кунгача 600 минг тоннадан зиёд сархил маҳсулот тайёрланганди. Сирдарё, Самарқанд, Қашқадарё, Жиззах вилоятлари ва Қорақалпоғистон республикасида муҳим иш ниҳоятда чўзилмоқда. Ҳозиргача мазкур вилоятларнинг бирортасида ҳам режа 15 фоизга етмаганлигини қандай изоҳлаш мумкин? Эндиликда ҳар бир ғанимат кундан унумли фойдаланилмаса вақтни бой бериш ва давлат топшириғи хавф остида қолиши ҳеч гап эмас. Шу боис ушбу вилоятларнинг бу ишга масъул раҳбарлари жиддий ҳаракат қилишлари зарур. Вақт кутиб турмайди.

Бу йил баҳордаги дўл, жала ва ёғингарчиликнинг маромдан зиёд бўлиши боғларга ҳам жиддий таъсир қилди. Кўпгина ҳосил тугунчалари тўкилиб кетди. Натижада мева кам, унинг пишиши ҳам кечикди. Начора табиатни жиловлаб бўлмайди. Лекин тажрибали, ўз касбига фидойи кишилар аҳволнинг ниҳоятда жиддийлигига қарамай табиат хуружларини бартараф этиб, бор куч ва имкониятларини сафарбар этдилар. Бундайлар жумласига бухоролик, навоийлик, фарғоналик, андижонлик боғбонларни киритиш мумкин. Улар йиллик режанинг 60—100 фоизи миқдорида мева тайёрлаб, бу борада республикада пешқадамлик қилишмоқда. Ҳозиргача юртимизда мева топшириш топшириғи 50 фоиздан ошиб, 140 минг тоннадан зиёд сархил ноз-неъмат тайёрланди.

Ҳамма вилоятларда ҳам мева тайёрлаш ва давлатга сотиш кўнгилдагидай, деб бўлмайди. Масалан, Жиззах вилоятида топшириқ 15 фоиз, Самарқанд вилоятида эса 25 фоизга уддаланди. Қорақалпоғистон республикаси, Тошкент, Сирдарё вилоятларида ҳам йиллик топшириқнинг 25—30 фоизи миқдорида маҳсулот тайёрланди, холос, Фурсат ғанимат. Долзарб дамларнинг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланилмаса, бутун куч ва имкониятлар маҳсулотни саранжомлашга қаратилмаса кейин кеч бўлиши мумкин.

Республикамизда ўртаки картошкани йиғиштириб олиш ҳам қизғин давом этмоқда. Ҳозир бу борадаги давлат топшириғи 25 фоиздан ошди. Навоий, Бухоро, Сурхондарё, Фарғона вилоятлари йиғим-теримда пешқадамлик қилишмоқда. Тошкент, Сирдарё, Самарқанд, Қорақалпоғистон, Андижон вилоятлари деҳқонлари эса сусткашликка йўл қўймоқдалар. Мазкур вилоятларда йиллик топшириқнинг 15—20 фоизи миқдорида маҳсулот тайёрланди. Жиззах вилоятида эса аҳвол ниҳоятда ташвишли. Ҳали йиллик режанинг 10 фоизи ҳам бажарилгани йўқ. Умуман мазкур вилоят мева, сабзавот тайёрлашда ҳам республика вилоятлари орасида энг охирги ўринда.

Кўпгина вилоятларнинг баъзи хўжаликларида картошка пишиб етилганлигига қарамай уни тайёрлов идораларига топшириш чўзилиб кетмоқда. Сусткашлик маҳсулотнинг нест-нобуд бўлиши ва талон-торожликка йўл очиб бериши мумкин. Буни хўжалик раҳбарлари яхши билишлари лозим.

Шунингдек, юртимизда узум ва полиз маҳсулотлари тайёрлаш ҳам қизғин паллага кирмоқда. Ўйлаймизки, бу соҳа меҳнатчилари суръатни кундан-кунга ошириб режаларини шараф билан бажарадилар. Катта машаққат, деҳқоннинг пешона тери эвазига етиштирилган маҳсулот харидорга ўз вақтида етказиб берилиши учун бутун чора-тадбирлар кўрилиши лозим.

Ҳ. КАРИМОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ОБ-ҲАВО

Шу ҳафтанинг бошларида қуруқ ва иссиқ ҳаво сақланиб туради. Ҳарорат кечаси 17—22 даража, кундузи 34—39 даража атрофида бўлади. Республикамизнинг жанубида ва чўл минтақаларида ҳаво 40—41 даража қизийди. Кейинги кунларда Ўрта Осиё ҳудудида ҳаво булутланиб, Кавказдан салқин оқим кириб келади. Тоғ ва тоғ олди районларида кучли шамол эсиб, чанг-тўзон кўтарилади, қисқа муддатли ёмғир, дўл ёғиши эҳтимоли бор. Ҳарорат тунлари 14—19, кундузлари 28—33 даражагача пасаяди. Ҳафтанинг охирида, ҳароратнинг кўтарилиши кутилади.

А. РОСТОРГУЕВА,
Об-ҳавошунос.

ЎҚИШ-ЎРГАНИШНИНГ КЕЧИ ЙЎҚ

Наманган вилояти ҳокимлиги раҳбар ходимлар учун сиёсий ва иқтисодий ўқиш ташкил этди.

Машғулотларда тингловчилар Ўзбекистонда иқтисодий ислоҳотнинг бориши, давлатимиз ички ва ташқи сиёсатининг йўналишлари билан танишадилар. Бу масалалар вилоят ҳаётидан олинган аниқ мисоллар билан боғлаб ўрганилади.

Маҳаллий олимлар, мутахассислар, шунингдек, республиканинг етакчи иқтисодчилари, қонуншунослари, адлия ходимлари энг долзарб муаммолар бўйича маърузалар қиладилар.

Вилоят ҳокимлиги худди шундай машғулотларни ўрта ва қуйи бўғин раҳбарлари учун ҳам ташкил этишни режалаштирмоқда.

ДОРИ-ДАРМОН СОВҒА ҚИЛИНДИ

Япония ва Швейцариядан Тошкентга инсонпарварлик совға-саломлари келди. Улар Ўзбекистоннинг даволаш муассасалари жуда муҳтож бўлиб турган дори-дармонлардан иборатдир.

Чунончи, Швейцариянинг фармацевтика маҳсулотлари билан машҳур «Сибагейги» фирмаси бод ва асаб касалликларини даволаш учун мўлжалланган дори-дармонлар юборган. Япониядан йўлланган дори-дармонлар эса, бемор болалар ва оналар дардини енгиллаштиради.

Инсонпарварлик ёрдамини қабул қилиш ва тақсимлаш бўйича республикада тузилган комиссия бу дори-дармонларни айниқса муҳтож бўлганларга йўллашга қарор қилди. Дори-дармонлар Ўзбекистон пойтахтидаги биринчи шаҳар болалар бирлашган шифохонасига, Тошкент тўқимачилик комбинатининг медицина-санитария бўлимига, Тошкент тиббиёт институтларининг клиникаларига, Андижон, Самарқанд ва бошқа вилоятлар марказларининг туғруқхона ва шифохоналарига етказилади.

(ЎзА).

● МИРЗО УЛУҒБЕК ТАВАЛЛУДИНИНГ 600 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ОҚ МАРМАРДАН МИНОРА

Республика ҳукумати Самарқанддаги учта тарихий меъморчилик ва маданият ёдгорлиги — Регистон майдонидаги Мирзо Уруғбек мадрасаси, Улуғбек расадхонаси ҳамда Гўри Амир мақбарасини қайта таъмирлаш ва атрофини ободонлаштириш мақсадида 1,5 миллиард сўм маблағ беришга қарор қилди. Вилоят ҳокимлиги ҳам бу хайрли тадбирга бош қўшиб, яна шунча миқдорда пул ажратишни зиммасига олди.

Маълумки, келгуси йили бутун дунё улуғ олим ва мунажжим Муҳаммад ибн Тарағай Улуғбек таваллудининг 600 йиллигини кенг нишонлайди. Шу муносабат билан аллома ҳаёти ва фаолиятида муҳим ўрин тутган қадимий юрт — Самарқандда тантанага қизғин ҳозирлик кўрилмоқда. ЎзА мухбири вилоят жокими ўринбосари, Улуғбек юбилейини ўтказиш комиссия раисининг ўринбосари Акрам Худойқулов билан учрашди.

— ЮНЕСКО қарори билан 1994 йилда Мирзо Улуғбекнинг 600 йиллиги бутун дунёда катта тантана билан нишонланади. Амир Темурнинг суюкли набираси Улуғбек ўз даврининг илмли султони, инсонпарвар шахс сифатида тарихда қолган. Бинобарин, бу улуғ сиймонинг 600 йиллик қутлуғ юбилейи жаҳон аҳамиятига молик улкан анжуман бўлиб, истиқлолга эришган Ўзбекистоннинг обрў-эътиборини яна бир карра орттириши шубҳасиз.

Самарқандда Мирзо Улуғбек номида янги кўркам боғ барпо этилмоқда. Оқ мармардан минора тикланмоқда. Қутлуғ сана муносабати билан «юбилей қурилишлари» деган жумла пайдо бўлди. Улуғбек расадхонаси, Улуғбек мадрасаси ва Улуғбек дафн этилган Амир Темур мақбараси шулар сирасига киради. Бу ерга келадиган меҳмонларни биринчи галда улуғ олим ва давлат арбобининг бизга қолдирган мероси кўпроқ қизиқтириши табиий. Шунинг учун ҳам юбилей учун сарфланадиган маблағнинг асосий қисми ана шу улкан тадбирга ажратилди.

Қутлуғ қадамжолар, табаррук зиёратгоҳларни қайта таъмирлаш, тиклаш ва улар атрофида ободончилик ишларини бажаришни махсус гуруҳ зиммасига юкладик.

Қарши, Бухоро ва Қўқондан меъморчилик обидаларининг сир-асрорини пухта билган усталар келиб, қурилиш ишларига катта ҳисса қўшмоқда. Бундан ташқари, йирик қурилиш ташкилотлари, бинокорлик муассасалари ишнинг тезлашишини таъминламоқда. Яна бир янгилик шуки, Президентимиз, республика ҳукумати ҳамда республика Фанлар академияси саъй-ҳаракатлари туфайли Самарқандда Улуғбек академияси қайта тикланди.

— 1994 йил сентябрь-октябрь ойларида Самарқандда якунловчи тантаналарни ўтказиш учун махсус дастур асосида тайёрланяпмиз. Меъморчилик ва шаҳарсозлик бош бошқармаси Самарқанд шаҳар ҳокимлиги билан биргаликда кўргазма ташкил этиши кўзда тутилган. Самарқанднинг энг гўзал масканида алломага ҳайкал ўрнатилади. Бобомиз сиймосини амалий санъат асарлари, турли хил кўза, чинни идишларда акс эттириш билан боғлиқ режалар амалга оширилмоқда. Регистон майдонида ўтказиладиган тантанали маросимга алоҳида аҳамият берилмоқда. Миллий савдо расталари, шарқона чорпоялар ўрнатилади, чодирлар тикилади. Халқаро анжуман ўтказиш таклифи тайёрланиб, республика ҳукумати ва ЮНЕСКОга тақдим этилади.

Ҳ. ШУКУРОВ,
ЎзА мухбири.

ЎШ: ДЎСТЛИК КЎПРИКЛАРИ МУСТАҲКАМЛАНДИ

Илгари хабар қилинганидек, 14 август куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов амалий ташриф билан Ўш вилоятида бўлди. Бу ерда Ўзбекистон ва Қирғизистон давлат бошлиқлари 1994 — 2000 йилларга мўлжалланган иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги баёнотномани имзоладилар.

— Собиқ Иттифоқ ҳудудида ташкил топган мустақил давлатлар ўзларига хос тараққиёт йўлини белгилаб олдилар, — деди И. Каримов. — Жумладан, Қирғизистон ҳам ички ва ташқи сиёсатни, иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишда ўзига мақбул йўлдан бормоқда. Шундай бўлсада, биз дили, тили, дини — ҳатто бозори ҳам, мозори ҳам бир халқлармиз: ён қўшнимиз бирор муаммога дуч келса, бир нарсадан қийналса, томошабин бўлиб қараб тура олмаймиз.

— Биз Ўзбекистон Президенти Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг ташрифидан ғоят хурсандмиз, —деди Асқар Акаев олий мартабали меҳмонни қирғиз эли номидан қутлар экан — Бундан икки ярим йил илгари республикаларимиз учун оғир пайтда — 1991 йилнинг март ойида мана шу заминда учрашиб, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битимга имзо чеккан эдик. Шундан буён Ўзбекистон— Қирғизистон муносабатларида анча-мунча ижобий ўзгаришлар рўй берди. Ўйлайманки, бу галги учрашувимиз, унда қабул қилинадиган ҳужжат дўстона алоқаларимизни янада юқори босқичга кўтаришга асос бўлади.

Шуни таъкидлаш зарурки, Ўш кўчаларини тўлдирган шаҳар жамоатчилиги, меҳнаткашлар, ёшлар вакиллари азиз меҳмонни шоду ҳуррамлик билан кутиб олдилар, Ўзбекистон Республикаси Президентининг ташрифини қизғин қутладилар.

Ўш вилояти ҳокимлигида икки давлат ўртасидаги 1994—2000 йилларга мўлжалланган иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги ҳужжатни имзолаш маросими бўлди. Унда Наманган, Андижон, Фарғона, Жалолобод ва Ўш вилоят ҳокимлари ҳам иштирок этдилар. Шундан сўнг оммавий ахборот воситалари мухбирлари билан учрашув бўлиб ўтди.

— Бугун тасдиқланган ҳужжат амалий алоқаларимизни кучайтиришга хизмат қилади, — деди И. Каримов журналистларга. — Бунинг учун, аввало, иқтисодий ҳамкорлигимиз йўлидаги мавжуд тўсиқларни бартараф этишимиз зарур.

Маълумки, иттифоқ парчаланиб кетгач, ишлаб чиқариш корхоналари, завод ва фабрикалар ўртасидаги хомашё, бутловчи материаллар етказиб бериш борасидаги алоқалар узилиб қола бошлади. Айниқса, Қирғизистонда миллий пул — «сом»нинг жорий этилиши ҳисоб-китоб ишларини мураккаблаштирди. Лекин бу масалалар албатта ечимини топиши зарур. Биз бир-биримизсиз яшай олмаймиз. Иқтисодимиз ҳам, маънавиятимиз ҳам — бутун ҳаётимиз минг битта ришта билан чамбарчас боғланган. Шу жиҳатдан доимо бир-биримизга елкадош бўлсак, бамаслаҳат иш тутсак, олдимизда турган муаммоларни ечишимиз осон кечади. Бугунги учрашувда қўшни беш вилоят ҳокимларининг иштирок этаётгани бежиз эмас. Улар келишувимизга мувофиқ сентябрь ойида Наманганда тўпланиб, ўзаро иқтисодий алоқаларни, савдо-сотиқ ишларини сақлаб қолиш ва ривожлантириш тартибларини ишлаб чиқадилар. Бугунги имзоланган ҳужжатни амалга ошириш бўйича эса иккала мамлакат Бош вазирларининг биринчи ўринбосарлари раислигида ишчи гуруҳлари тузилди. Хуллас, бизнинг муаммоларимизни биров четдан келиб ечиб бермайди. Ҳаммасини ўзимиз ҳал этмоғимиз керак.

— Биз мустақилликка эришгач, дунёнинг кўп мамлакатларида бўлдик, уларнинг тажрибаси билан танишдик, ҳаётини ўргандик, — деди Қирғизистон Президенти А. Акаев. — Лекин сувимиз, еримиз бир бўлган Ўзбекистон билан дўстлигимизга ҳеч нима тенг келолмайди. Ислом Абдуғаниевич таъкидлаганларидек, халқ тақдири бир экан, унинг иқтисодиёти ҳам бир бўлади. Яна шуни айтишим керакки, бу бирлик бизнинг мустақил давлатлар сифатидаги қудратимизни ҳам бир ўзанга солади, кучайтиради. Ўзбекистон ҳукумати, ҳурматли Президент Ислом Каримов бизга ҳар жиҳатдан хайрихоҳлик қилиб, дунё миқёсидаги ишларда қўллаб-қувватлаб келяпти. Биз бундан бениҳоя миннатдормиз.

Шундан сўнг И. Каримов билан А. Акаев мухбирларнинг саволларига жавоб қайтардилар.

Қорасув тумани Қурмонжон Додо номидаги жамоа хўжалиги меҳнаткашлари билан учрашув ҳам самимий ўтди. Ўзбекистон Президенти деҳқонларнинг ишлари билан танишди, пахта, маккажўхори каби экинларнинг ривожини кўздан кечирди. Хўжалик аъзолари билан очиқчасига, дилдан суҳбатлашди. Ўзбекистонда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар, унинг илк самаралари, аҳолини, айниқса, эҳтиёжманд табақа — болалар, нафақачилар, ночор оилаларни ижтимоий ҳимоялаш, янги иш жойлари ташкил этиш борасидаги республика ҳукумати кўраётган чора-тадбирлар хусусида сўзлаб берди. Ўш вилоятида қанча пахта етиштирилаётганини суриштирди.

— Сизлар илгари, билишимча, икки юз минг тоннадан ортиқроқ пахта берар эдинглар, — деди Ислом Каримов. — Демак пахта миқдори тўрт баравар камайибди. Мен фақат шуни айтмоқчиманки, жаҳон бозорида пахтага доимо харидор топилади. Уни валютага, олтинга айрибошлаш мумкин. Агар пахтачиликда, хусусан, техника, ўғит масаласида етишмовчилик бўлса, биз бажонидил ёрдам берамиз. Сизлар боринглар, водийдаги бизнинг уста пахтакорларимиз келсин, хуллас, борди-келдимиз узилмасин!

Хўжалик деҳқонлари И. Каримовга йиллик режалари, уни бажариш борасида амалга ошираётган ишлари, мавжуд муаммолар хусусида гапирдилар.

Дўстона ташриф ниҳоясига етди. Икки халқ ўртасидаги дўстлик кўприклари янада мустаҳкамланди. Бу эса иқтисодий алоқаларимиз самарали бўлишига хизмат қилади.

Қабул қилинган баёнотномада кўзда тутилганидек, мамлакатни иқтисодий ривожлантириш бўйича иккала республикада ишлаб чиқилган миллий дастурларни мувофиқлаштириш, бир хил маҳсулот ишлаб чиқарувчи корхоналар ташкил этмаслик, хомашё ва ишчи кучидан, илмий салоҳиятдан унумли фойдаланиш имконини беради. Марказий Осиё давлатларининг ўзаро ҳамкорлиги —минтақага четдан маҳсулот олиб келишни, хомашё чиқаришни камайтиради, тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш ва уни четга сотиш имкониятларини кенгайтиради. Асосий мақсадимиз бўлган иқтисодий мустақилликка эришиш жараёнини тезлаштиради.

Ўзбекистон Президенти И. Каримовнинг Ўш вилоятига сафарида республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Бош вазир ўринбосари Т. Мирёқубов ҳамроҳлик қилди.

Аҳмад ХЎЖА,
Карим НИЗОМ,
ЎзА мухбирлари.

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллиги кунининг икки йиллигига тўёна

ТАРАҚҚИЁТНИНГ ОЙДИН ЙЎЛИ

Ўша воқеа сира ёддан чиқмайди. Турғунпўлат Қирғизов район раҳбари этиб сайланган куни чапани кишилардан бири: «Сиз зиммангизга катта масъулият олишдан чўчимадингизми? Ишончни оқлашингизга кўзингиз етадими?» деб қолди. Шунда у: «Одамлар қалбига йўл топа олсам, биргалашиб тартиб-интизомни мустаҳкамласак, деҳқонларда эртанги кунга бўлган ишончни мустаҳкамласак, албатта мурод ҳосил бўлади», дея жавоб қайтарганди. Орадан йиллар ўтди. Ҳаёт бу сўзларнинг қанчалик тўғрилигини исботлади.

Янгиқўрғон райони ҳокими Т. Қирғизов иштиёқ билан ишга киришди. Кадрларга нисбатан ғамхўр ва ўта талабчан бўлди. Иқтидорли, эътиқодли, ташаббускор кишиларни қўлидан келганча эъзозлади. Хайрли ташаббусларини кенг қанот ёйдирди. Иқтисодиётни юксалтириш, одамлар турмуш шароитини яхшилаш хусусида фаоллар билан жиддий бош қотирди. Отахонлар мададига суянди. Бўлмаса биргина Янгиқўрғондагина эмас, бутун Наманганда ўзини меҳрибон кўрсатиб қозилик қиладиган гуруҳлар кўпайганди. Ҳоким бундайларга қарши қатъий курашди, нуфузли йиғилишларда фикр-мулоҳазаларини дангал ўртага ташлади. Вилоят ҳокими Б. Рапиғалиев бошчилигида амалга оширилган ибратли тадбирлар шарофати, жонкуяр кишиларнинг қатъий туриб ҳаракат қилганлиги туфайли бугунги кунда тинчлик-хотиржамлик қарор топди. Барча жабҳаларда яратувчилик меҳнати жўш ураяпти.

Туманда иқтисодий ислоҳот одимлари кўзга ташланиб қолди. Бу йилдан Янгиқўрғонда чигит экилмаяпти. Кўпчилик ақлли иш қилинганлигини таъкидламоқда. Боиси, экин майдонлари қир ён бағирларига жойлашган. Бундай жойларда ғўза парваришлаш, яхши ҳосил олиш мушкул. Дала ва боғлар неъматининг ҳаммасини хом ашё ҳолида сотиш билан бирлари икки бўлмаслигини ҳам яхши англашаяпти. Шу боис қайта ишлаш саноати жадал ривожлантирилмоқда.

Жами 23 минг гектар суғориладиган майдон бор. Шундан 6 минг гектари боғ, 2.003 гектарида картошка етиштирилаяпти. Эътиборлиси шуки, бу йил биринчи бор экилган Голландия картошкасидан баракали ҳосил олиш кўзда тутилмоқда. Аксарият жамоалар сабзавотнинг турлари бўйича белгиланган режани зиёдаси билан уддалашмоқчи. Сабзи, пиёз, помидор, бодринг, ошкўк, бақлажон ҳатто отқулоққача бор. Мустақиллик ва қувончли ўзгаришлар ноз-неъмат бунёдкорлари қайфияти, дунёқарашига ижобий таъсир ўтказмоқда, меҳр-оқибат кучаймоқда. Шу ўринда мисол келтирсак. Баҳордаги табиий офатлар деҳқонни эзиб қўйди. Қатор кишиларнинг уйлари жиддий шикастланди. Бироқ хўжалик раҳбарлари, ҳимматлилар уларни ёлғизлатиб қўйишмади. Қисқа вақт ичида туманда 30 дан ортиқ уй қурилди, 50 таси таъмирланди. Махсус хайрия жамғармаси ҳисобига катта маблағ келиб тушди. У асосан ободончилик ишларига сарфланмоқда.

Охунбобоев номли давлат хўжалигида Чернобиль оқибатларини тугатишда иштирок этган Абдужаббор Азизов яшайди. Шароити ниҳоятда оғир эди. Ўн бир жон икки уйда баъзўр туришаркан. Хўжалик раҳбари Ҳабибулла Мажидов бошчилигида А. Азизов оиласига янги уй қуриб берилди. Кўп йил ҳалол меҳнат қилиб, эл-юрт ўртасида катта обрў-эътибор қозонган табаррук кишиларнинг номлари абадийлаштирилмоқда. Марҳум Жўра ота Охунов уларнинг бири эди. У хўжалик раҳбари бўлиб ишлаган кезларда барча тармоқ бирдек ривожланди. Оддий кишилар орасидан меҳнат зарбдорлари етишиб чиқди. Пахта ҳосилдорлиги гектарига 50 центнерга етди. Мустаҳкам имон эгаси, моҳир мураббий ҳаётда нурли из қолдирди. Шу боис йирик хўжалик унинг номи билан аталадиган бўлди. От йўлини той босади, деганларидек отанинг ишини унинг фарзанди Баҳодир Охунов моҳирлик билан давом эттирмоқда.

Ўзбекистон мустақиллиги байрамига совға бўладиган қувончли ўзгаришлар бу ерда кўп. Эътиборлиларидан бири вилоят ҳокими Бургутали Рапиғалиев ташаббуси билан бунёд этилган 101 гектарлик ажойиб боғдир. Ҳозир унинг 85 гектарига гилос, олма, шафтоли, шотут, ўрик каби дарахтлар ўтқазилган. Ниҳоллар меҳр билан парвариш қилинмоқда. Баҳонада кўпнинг меҳнати билан арзимаган ҳосил олинаётган ерлар сўлим масканга айланди. Ранго-ранг гуллар, сада райҳонлар бу ерга қадам ранжида қилувчиларнинг баҳри-дилини очади. Бургутали аканинг таъкидлашича, янги боғни ташкил этишда академик Махмуд Мирзаевнинг ҳиссаси катта бўлибди. У киши бой тажрибаси, билимини ишга солибди. Эзгу ният йўлидаги саъи-ҳаракат бугунги кунда ўз натижасини кўз-кўз қилмоқда.

Таъкидлаш жоиз, тумандаги экинзорларга насослар ёрдамида сув чиқарилади. Бу катта қийинчиликлар туғдирмоқда. Вилоят сув хўжалиги бирлашмаси бошлиғи Ҳакимжон Ҳошимов каби тажрибали мутахассислар беминнат ёрдамларини аямай миришкорлар мушкулини осон этишаяпти.

Туманда қайта ишлаш саноати яхши ривожланаяпти. Йирик вино заводининг жойлардаги цехлари, пунктлари 30 минг тонна маҳсулотни қайта ишлаш қувватига эга. Чет давлатлар билан ҳамкорликда шакар ҳамда спирт тайёрлайдиган корхоналар қуриш режалаштирилган. Швециянинг «Альфа-Лаваль» фирмаси билан биргаликда қурилган мева-сабзавотни қайта ишлашга ихтисослашган завод ҳақида алоҳида тўхталиш жоиз. Сабаби бундай гигантлар Ўзбекистонда саноқли.

— Давр тадбиркорники, деб бежиз айтишмайди, — фикрини ифодалайди ҳоким Турғунпўлат Қирғизов. — Арзончилик кезларида Жўра Охунов номли давлат ширкат хўжалиги учун 1,5 миллион сўмга мосламалар сотиб олган эдик. Шунинг ҳисобига томат цехи қуриб битказилди. У унум билан ишлатилмоқда. Йил охирига бориб харажатни қоплайди ва 6 миллион сўм соф фойда беради. Буларнинг ҳаммаси боғбону соҳибкорнинг пешона тери эвазига етиштирилган неъматларни нест-нобуд қилмай истеъмолчиларга етказиш, сақлаш иқтисодиётни юксалтириш имконини бермоқда.

Голландия технологияси ва шу мамлакатдан келтирилган уруғлик асосида картошкачилик ривожлантирилмоқда. Ҳоким билан биргаликда «Нанай» жамоа хўжалигида бўлдик. Собиржон Ҳасанов бошлиқ бригада даласига борганимизда экин ривожини кўриб дилимиз ёришиб кетди. Картошка экинининг ривожи кутилганидан яхши, қийғос гуллаган. Сувчи Хожимирза Хожибековнинг таъкидлашича парвариш яхши йўлга қўйилганлиги, деҳқонларга қулай шароитлар яратилганлиги туфайли экин 25 кунда гуллабди. Ҳосил юқори бўлиши кутилмоқда.

Чорвачиликни ҳам ривожлантиришга эътибор кучайган. Озуқа захирасини мустаҳкамлаш, моллар зотини яхшилаш юзасидан амалга оширилган ишлар ўз натижаларини бераяпти. Тўйчи Неъматов номли давлат хўжалигида фан ютуқлари, илғорлар тажрибасидан унумли фойдаланаяпти. Кунига ҳар сигирдан 10—11 килограммдан сут соғиб олинмоқда. Сигир соғувчиларнинг нияти йил охиригача бир говмушдан камида 4 минг килограммдан маҳсулот олишдир. Бўрдоқибоқарлар ҳам бўш келишмаяпти. Қушхонага ўтказилаётган битта молнинг ўртача тирик вазни 600—650 килограммни ташкил этаётганлиги фикримизнинг далилидир. Янгиқўрғонликлар қутлуғ байрам шарафига зарбдорчасига ишламоқдалар. Бу йил эл дастурхонига 2 минг тонна мева, 3,5 минг тонна сабзавот, 5 минг тонна картошка ва бошқа неъматлар тортиқ этилади. Ғаллакорлар ваъдага вафо қилишди. Ҳар гектар ердан 30 центнердан буғдой олиниб, йиллик режа бажарилди. Бу кўрсаткич Тўйчи Неъматов номли хўжаликда 45 центнерни, Охунбобоев номли колхозда 50 центнерни ташкил этди. Ҳалол меҳнат туфайли топилаётган маблағ қишлоқларни ободонлаштириб, одамлар ҳаётини яхшилашга сарфланмоқда. Сўнгги йилларда Янгиқўрғон маркази таниб бўлмас даражада ўзгарди. Мевали ва манзарали дарахтлар, хиёбонлар кўркига кўрк қўшди. Турғунпўлат ака муаммолар ҳам етарли эканлигини эътироф этди. Хусусан авваллари асосан район раҳбарларининг уйларини газлаштиришга зўр берилган. Икки йилда қарийб 30 километрли зангори олов тармоғи тортилди. Муҳим ишга бу ердаги йирик корхоналар муносиб улуш қўшишмоқда.

Туман тараққиётнинг ойдин йўлига чиқиб олди. Нодавлат тузилмалар кўпайиб бормоқда. Бунда бошқа ишбилармон, ташаббускор мутахассислар қатори ҳоким. Т. Қирғизовнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Деҳқон оиласида вояга етган бу тинчимас қалб соҳиби билими, бутун куч-қувватини иқтисодий ислоҳотни изчил амалга ошириш, одамлар турмуш шароитини яхшилашга қаратмоқда. У комил ишонч билан юқоридаги саволга энди бемалол «Ҳа» деб жавоб бериши мумкин.

Мирғиёс ҚАЮМОВ, Абдунаби ҚОРАБОЕВ, «Қишлоқ ҳақиқати» мухбирлари.

СУРАТДА: район ҳокими Т. Қирғизов «Нанай» жамоа хўжалиги сувчиси Х. Хожибеков билан Голландия картошкасининг ривожини кўздан кечираяпти.

А. ЭГАМБЕРДИЕВ олган сурат.

КАТТА ТАРАДДУД

НАВОИЙ

Республикамизнинг кенжа вилоятларидан бўлмиш Навоийда Мустақиллик байрамига қизғин ҳозирлик олиб борилмоқда. Ўзларининг ранг-баранг дастурлари билан томошабинлар кўригидан муваффақиятли ўтган ижрочилар, бадиий ҳаваскорлик жамоалари ўша куни вилоят меҳнат аҳлини янада қувонтириш ниятидадирлар.

Бу ерда фаолият кўрсатаётган уч юздан зиёд бадиий, 11 та халқ ҳаваскорлик жамоалари янги томоша дастурини тайёрламоқда. Шу кунларда энг чекка қишлоқдан тортиб, марказгача байрам нафасини сезиш мумкин.

Зарафшон маданият уйида «Мадҳингни куйлайман, Ўзбекистоним!» деб номланган мавзуда вилоят ёш ижодкорларининг шеърият оқшоми бўлиб ўтди. Унда ёш шоирлар мустақиллик, янгиланиш, дўстлик, тинчлик ҳақидаги шеърларидан ўқиб бердилар.

Хатирчи туманидаги «Чиннигул» ашула ва рақс халқ дастаси «Қуёш йўлларида қадим карвонинг, истиқлол муборак, Ўзбекистоним» адабий-мусиқали дастурни район ўйингоҳида намойиш этди. Санъат мухлислари томонидан илиқ кутиб олинган мазкур томоша байрам куни вилоят марказида кўрсатилади.

Нурота маданият ва истироҳат боғида эса «Истиқлолим — истиқболим» кўрик-танлови бўлиб ўтди. Унда иштирок этган «Чўли Ироқ», «Нуржаҳон», «Айдар», «Гулибоғ» ашула ва рақс дасталари мазмундор дастурлари билан ғолиб деб топилдилар ва район ҳокимиятининг совринларини олишга муваффақ бўлдилар.

Алишер Навоий номидаги маданият саройида бўлиб ўтган «Мустақиллик, сени куйлайман» деб аталган ёш ижрочиларнинг кўрик-танлови ҳам санъат мухлисларининг диққатини ўзига жалб этди. Ватанимиз мадҳини куйлаган Д. Қўзиев (Нурота тумани), А. Шодиев (Навоий тумани)лар биринчи ва иккинчи ўринга лойиқ топилиб, махсус ёрлиқ билан тақдирландилар.

Болалар оромгоҳларида дам олаётган мактаб ўқувчилари орасида ўтказилган «Мустақил диёр фарзандлари» кўриги кўпчиликка манзур бўлди. Турли мавзудаги куй ва қўшиқлар, шеърлар, драматик асарлардан кўрсатилган саҳнавий кўринишлар айниқса қизиқарли чиқди.

Шаҳар маданият саройида ўтган «Дўстлик фестивали» қатнашчиларининг якунловчи концертида ўзбек, рус, қозоқ ва бошқа миллат вакиллари қатнашдилар.

ТОШКЕНТ

Ватанимиз Мустақиллигининг икки йиллигига Тошкент вилояти бадиий ҳаваскорлари ва санъат усталари ҳам тайёргарлик ишларини бошлаб юборганлар. Вилоят маданият ишлари бошқармасида тантаналарни муносиб ўтказиш юзасидан бир қанча тадбирлар ишлаб чиқилди.

Районларда «Гулла, яшна, жон Ўзбекистоним», деб номланган маданият ва санъат ҳафталиги бошланди. Бунда барча санъат аҳли, ёши, миллатидан қатъий назар ўз истеъдодини намойиш этади. Ташкилотчилар ғолибларга бир қанча мукофотлар таъсис этишган. Иштирокчилар ўзбек миллий урф-одатлари, куй ва қўшиқлари, лапар ва яллалари билан бир қаторда бошқа миллатлар санъати намуналарини ҳам ижро этишяпти. Ғолиблар ўз дастурларини вилоятнинг дала меҳнаткашлари, саноат корхоналари, фермерлар ҳузурида намойиш қилмоқдалар.

Яқинда Бўстонлиқ районида «Куйланг, Ўзбекистон хуш овозлари» деган кўрик бўлиб ўтди. Унда ёш ижрочилар қатнашдилар. Қуйи Чирчиқда «Оқ кабутарлар осмони» адабий-мусиқали тадбири мазмундорлиги билан ажралиб турди.

Вилоят бўйича бугунги кунда 29 та кўчма клуб дала меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатмоқда. Оҳангарон, Тошкент, Чиноз районларида деҳқонлар ҳузурида «Ўзбекистон — Ватаним менинг», «Ўзбекистон дея аталур», «Куйга тўлсин бу олам» деб аталувчи тадбирлар амалга оширилди. Охунбобоев жамоа хўжалигида ўтказилган «Белингга қувват бўлай, бобо деҳқоним» адабий мусиқали дастур тингловчиларда катта таассурот қолдирди.

Бекобод райони марказий ўйингоҳида ўтказилган «Истиқлолим — истиқболим» байрамида ҳаваскорлар билан бирга спортчилар ҳам қатнашдилар. «Маънавий қадриятларимиз ва Ўзбекистон давлатининг рамзлари» мавзусидаги Ўзбекистон халқ ёзувчиси Пиримқул Қодиров билан бўлган учрашув ҳам қизиқарли бўлди. Атоқли адиб тўпланганларнинг кўплаб саволларига жавоб берди.

Байрам тадбирлари бир неча босқичда ўтмоқда. Маҳалла, қишлоқларда ўтган тадбирларнинг энг яхши ижрочилари район марказларида ҳамда туманлараро кўрик-танловларда қатнашмоқдалар.

Олмалиқдаги «Назм ва наво» кечаси, Янгийўлда бўлиб ўтган оналар билан учрашув, Зангиота районидаги Ҳожи Абдулазиз ва Юнус Ражабий қўшиқлари ижрочиларининг кўрик-танловлари айниқса қизиқарли бўлди.

Вилоят маданият уйлари, истироҳат боғларидаги тадбирлар меҳнаткашларнинг дам олиш кунларига мўлжаллаб ўтказилмоқда. Таниқли санъаткорлар, бадиий ҳаваскорлик жамоаларининг чиқишлари, спорт мусобақалари, Ватанимиз ҳақида ҳикоя қилувчи кинофильмлар намойишлари байрамолди тадбирларидан ўрин олган.

Вилоятда 27 та халқ, 1129 та бадиий ҳаваскорлик жамоалари мавжуд бўлиб, улар байрамолди тадбирларида фаол иштирок этмоқдалар. Бекобод районининг «Нилуфар», Бўканинг «Дугоҳ», Зангиотанинг «Ҳосил», Бўстонлиқ районининг «Гулёр» ва «Заррин япроқлар» фольклор жамоалари олқишга сазовор бўлишмоқда.

ХОРАЗМ

Кўҳна ва ҳамиша навқирон Хоразм республикамиз Мустақиллигининг икки йиллик тўйини муносиб кутиб олиш учун катта ишларни амалга оширмоқда. Вилоятнинг барча туманида турли жанрдаги қизиқарли ва мазмунли тадбирлар бўлиб ўтаётир. Хоразм ўзига хос санъати билан оламга машҳур. Вилоят аҳолиси санъатга ўта меҳр қўйган, кимдир ашула айтса, кимдир соз чалади. Етти ёшдан етмиш ёшгача бўлган кишилар «Хоразм лазгиси»га моҳирона рақс туша олади.

Вилоятда маданий тадбирлар ҳозир ҳар қачонгидан ҳам қизғин тус олган. Жумладан, Хонқадаги марказий маданият ва истироҳат боғида ўтказилаётган «Ижодкор-93» кўрик-танлови Мустақиллик байрамига бағишланган. Куни кеча шу кўрик қатнашчилари Жирмиз, Қорақош, Томдиқўрғон, Опажа қишлоқ маданият уйларида ўз санъатларини намойиш этишди.

Маданият уйлари ва кутубхоналарда уюштирилаётган тадбирлар мухлисларда катта қизиқиш уйғотмоқда. Президентимиз Ислом Каримовнинг «Янги уй қурмай, туриб, эскисини бузманг», «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» рисолалари юзасидан китобхонлар конференциялари бўлиб ўтмоқда. Шунингдек, «Ўзбекистон — Ватаним менинг», «Гулла, яшна, ҳур Ўзбекистон», «Мустақил юртнинг ижодкор ёшлари» мавзуларидаги кечалар куй ва қўшиқларга бойлиги билан ажралиб турибди.

Бугун Хоразмнинг туман ва шаҳарлари байрам тараддуди билан ўзгача чирой очмоқда. Қаерга қараманг, кўзингиз қувонади. Қадимий обидаларда таъмирлаш ишлари кенг йўлга қўйилган.

Маданият ва истироҳат боғлари ҳамда очиқ майдонларда эса шу кунларда жозибадор саҳналар барпо этилган. Дам олиш кунлари мана шу саҳналарда Хоразмнинг санъат усталари ва ижрочи ёшлари ўзларининг қизиқарли дастурларини меҳнаткашлар ҳузурида намойиш этмоқдалар. Огаҳий номли мусиқали драма театрида янги асарларни саҳналаштириш билан бирга катта концерт дастури тайёрланмоқда. Комилжон Отаниёзов номидаги филармония ҳам махсус дастурини байрам кунлари намойиш этади.

Байрам арафасида Хиванинг «Ичан қалъа» музей-қўриқхонасида ҳамда Урганч суратлар галереясида вилоятнинг бугуни ва ўтмишидан ҳикоя қилувчи кўргазма очилади. Шунингдек, халқ амалий, тасвирий санъати, мўйқалам усталарининг янги асарлари намойиш этилади. Айни кунларда мана шу кўргазмаларга энг яхши санъат асарлари танлов асосида қабул қилинмоқда.

Маданият ишлари бошқармаси ташаббуси билан ўтказилаётган туманлараро маданият кунлари дастуридан ўрин олган мусиқалар, Хоразмнинг ўзига хос ҳазил қўшиқлари, мақомчилик жанри, миллий мусиқа асбоблари танлови, қизиқчи ва масхарабозларнинг чиқишлари барчага манзур бўлмоқда.

Шунингдек, маданият кунлари давомида ҳунармандлар, тасвирий ва амалий санъат усталари, зардўзлик, каштачилик, мисгарлик, кулолчилик ва бошқа санъат турларининг кўргазмалари ҳам ташкил этилмоқда.

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯ—МУҲИМ ИШ

Ўзбекистон Республикаси бозор иқтисодиётига ўтишда ўзига хос йўлни танлаб олди. У ҳам бўлса, бу даврда аҳолини ижтимоий муҳофаза қилишга, озиқ-овқат маҳсулотларининг шартномавий чакана нархларига босқичма-босқич ўтишга қарор қилинди. Ҳар бир хўжаликка ўзининг ижтимоий муаммоларини ҳал қилиш учун маблағлар зарур. Жорий йилнинг охиригача давлат аҳолига энг зарур озиқ-овқат товарлари учун маълум миқдорда ёрдам беришни режалаштирди. Ҳукумат нархларнинг кескин ошиб кетишига йўл қўймаслик чора-тадбирларини кўрмоқда.

Аҳолининг ҳимояга муҳтож қисмига қандай моддий ёрдамлар кўрсатилаётгани ҳақида республика Ижтимоий таъминот вазири Баҳодир Умрзоқов шундай ҳикоя қилади:

Бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтиш даврида нарх-навонинг тўхтовсиз ўсиб бориши, транспорт тўловларининг баландлиги, озиқ-овқат ва кийим-кечакнинг танқислиги қишлоқ аҳолисига озмунча қийинчиликлар туғдираётгани йўқ. Ана шу муаммоларни ҳал қилиш учун 169 та туман ижтимоий таъминот бўлимлари нафақаларни ўз вақтида тайинлаш ва аҳолига етказиб бериш йўлида фаолият кўрсатмоқда. Жорий йилнинг биринчи ярмида 81.411 нафар фахрийга ва 181.414 нафар кўп болали оилаларга илк бор нафақалар тайинланди. Ана шундан 9.478 нафари янги туғилган, 49.429 нафари бир ярим ёшлилар бўлса, 29491 нафари олти, 18.051 нафари эса ўн олти ёшга кирганлар яшайдиган оилалардир. Шунингдек, 3.579 нафар ёлғизларга, 295 та алимент тўлашдан бош тортганлар оиласига, 12 нафар болалар уйида тарбия кўрган аёлларга нафақалар белгиланиб, 70.764 нафар болаларга кийим-бош учун пул ажратилди.

Ўтган ярим йил ичида оғир қишлоқ шароитида ишлаган 13.470 нафар турли хил касб эгаларига имтиёзли пенсия белгиланди. Улар орасида пахта ва тамаки етиштираётган, сут соғаётган аёллар ҳамда кўпминг сонли тракторчилар бор. Ҳар қалай қишлоқ аҳолисига кўрсатилаётган ижтимоий хизмат шаҳардан фарқли равишда ўзига хос хусусиятларга эгадир. Яқинда Қорақалпоғистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлиги ногирон ва касалманд кишиларни моддий ҳимоя қилиш мақсадида ҳар бир туман ва шаҳарда тиббий меҳнат экспертиза хизматини ташкил этди. Бу усул ҳам қўшимча қулайликлар яратди.

Шахсий автомашинаси бўлган Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва ногиронларига, байналмилалчиларга, меҳнат жараёнида шикастланган ёки касб касаллиги туфайли хасталанган фуқароларга автобензин билан таъминлашда қўшимча имтиёзлар берилди. Шунга кўра улар бензиннинг 50 фоизини бепул олиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ёлғиз кишиларга уй шароитида ижтимоий ёрдам уюштириш йўлга қўйилган. Улар Президентимиз фармонларига мувофиқ белгиланган меъёрда бепул озиқ-овқат маҳсулотлари ва арзон нархда кийим-кечаклар билан таъминландилар. Бундай хайрли ишлар айниқса Хоразм вилоятининг Хонқа, Қўшкўпир туманларида, Фарғона вилоятининг Қиргули, Бухоро вилоятининг Бухоро туманида кўнгилдагидек ташкил этилган.

Ногиронларга, кўп болали, кам таъминланган оилаларга оталиқ ташкилотларининг моддий ёрдам кўрсатиши кенгаймоқда. Қорақалпоғистон Республикасининг Хўжайли, Беруний, Чимбой ва Тахтакўпир туманларида 1.405 фуқарога оталиқ ташкилотларидан 20 минг сўм пул ажратилди. Шу минтақадаги 52 оиланинг уй-жойлари қайта таъмирланди. Самарқанд вилоятининг кўпчилик туманларида, Чой қадоқлаш фабрикасида Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, боқувчисини йўқотган ҳарбий хизматчилар оилалари гўшт, шакар, зиғир ёғи, чой ва калиш ҳамда газламалар билан таъминланмоқда. Шунга ўхшаш республикамизнинг кўпчилик бириктирилган ташкилотлари қурилиш материаллари, озиқ-овқат маҳсулотлари, кийим-кечак ва пул ёрдамларини бериб турмоқдалар.

Шунингдек, ногиронларнинг соғлигини тиклашда ҳам. корхона ва муассасалар ўз ёрдамларини аямаётирлар. Жумладан, Олмалиқ тоғ металлургия комбинати, Янгийўл «Лаззат» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Халқобод» ассоциацияси, Самарқанд пойабзал фабрикаларини олиш мумкин.

Мамлакатимиз аҳолисини ижтимоий муҳофаза қилишни янги поғонага кўтариш учун вазирликда амалий ишлар дастури ишлаб чиқилди. 1993 йилнинг 16 июлида эълон қилинган Вазирлар Маҳкамасининг 328-сонли қарори ҳам ижтимоий ҳимояни мукаммаллаштиришга қаратилган. 3 август куни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши доимий қўмиталарида янги «Пенсия қонуни» муҳокама этилди ва у 2 сентябрда бўлиб ўтадиган сессия мажлиси кун тартибига киритилди. Бу қонун ва қарорлар барча табақадаги нафақадорларга ижтимоий хизматимизни такомиллаштиришга йўл очиб бериши табиий.

Ёзиб олувчи, «Қишлоқ ҳақиқати» мухбири Давлатмурод САЪДУЛЛАЕВ.

ҚАНД ЗАВОДИ ҚУРИЛМОҚДА

Самарқанд вилоятининг Чархин қўрғонида қанд заводи қурила бошланди. Хорижлик мутахассислар кўмагида бунёд этилаётган мазкур корхона ишга тушгач, қўшни вилоятлар аҳолиси ҳам қанд маҳсулоти танқчиллигидан халос бўлади.

Завод тезроқ қад ростлашида Австриянинг «ФМВ» фирмаси ишбилармонлари ёрдам беради. Шу мақсадда 40 миллион АҚШ доллари ажратилди. Фирма корхонани замонавий технология билан таъминлаш, малакали ишчи-хизматчилар тайёрлаб бериш вазифасини ҳам зиммага олди. Айни пайтда Пастдарғом туманининг 200 гектар майдонида қанд лавлаги етиштирилмоқда.

Бекобод туманидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида ижарачи Абдусами Хўжамуродов ўзига бириктилган 24 гектар бедани икки йилдан буён астойдил парвариш қилиб, мўл ҳосил олишга эришмоқда. Ҳозир бедазорларда иккинчи ўрим тугалланаётир. Ижарачи озуқакор бу йил 280 тонна дағал хашак йиғиштириб олишга ҳаракат қилаётир.

СУРАТДА: ижарачи А. Хўжамуродов.

Б. САФАРОВ олган сурат.

ТИНИБ-ТИНЧИМАС ФАХРИЙЛАР

Самарқанд шаҳар фахрийлар кенгаши бозор иқтисодиёти шароитида вужудга келган қийинчиликларни енгиш мақсадида «Ветеран» бирлашмасини ташкил этган эди. Фахрийлар, ногиронлар, қариялар ва мададга муҳтожларни бирлаштирган бу ташкилот кўп ишга қодир эканини амалда исботлади.

Тиниб-тинчимас қариялар чинакамига меҳнат қилиб, нафақат ўз молиявий шароитларини яхшилаб олмоқда, балки давлатга ҳам катта фойда келтиряпти. Улар шу йилнинг ўтган даври мобайнида 50 миллион сўм маблағ жамғарди. Қариялар ишлаб чиқараётган халқ истеъмоли молларига талаб катта. «Согда — импекс», «Фахрийлар ҳамкорлиги» кичик корхоналари ҳисобида айни пайтда 10 миллион сўм соф даромад бор.

Шуниси қувончлики, фахрийлар бирлашган корхона ва ташкилотларида меҳнат унумдорлиги ортмоқда, Бу эса ўз навбатида янги иш ўринларини яратишга имкон беради.

• Хусусий мулкчиликка — кенг йўл

ҚУТЛУҒ ҚАДАМ

Чоткўпирлик чорвадор, Урганч районидаги «Комсомол» жамоа хўжалиги бош зоотехниги Собир Оллабергановни яхши танийман.

— Шу хўжаликда 1975 йилда замонавий, барча талабларга жавоб берадиган сут-товар фермаси қуриб, тармоқни рентабелли соҳага айлантирмоқчи эдим, — деганди Собир ака. — Мақсадим, йўқолиб бораётган маҳаллий зотдор сигирлар наслини сақлаб қолиш эди. Ёш пайтларда Хоразмда шундай сигирлар бўлар эдики, уларнинг сути ёғли, қаймоғи мазали эди. Ана ўша қатиқдан бир коса ичган одам кун бўйи тўқ юрарди. Хўш, қани воҳанинг ўша зотдор жониворлари? Афсуски, бошламоқчи бўлган хайрли ишим ўша даврнинг баъзи раҳбарларига ёқмади...

Яқинда Собир акани яна учратдим. Қарашлари дадил, кайфияти кўтаринки. Демак, ишида хайрли ўзгариш бор, деган фикр ўтди, хаёлимдан. Буни суҳбатдошим ҳам сезди шекилли янгиликлар хусусида ўзи сўз бошлади:

— Жамоа хўжалигимизда чорвачиликдан шу пайтгача зарар кўриларди. Харажат устига харажат бўларди-ю фойда йўқ эди. Бунинг биз, чорвадорларга боғлиқ бўлмаган турли сабаблари ҳам бор эди. Чорвачилик маҳсулотларининг харид нархи пастлиги, сигирларнинг зоти айнигани, ўт-ем қимматлиги бизни жуда қийнарди. Республикамиз Президенти аҳволни ўнглаш мақсадида оқилона йўл тутди. Вазирлар Маҳкамаси зарар келтираётган фермаларни хусусийлаштириш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу эса чорвадорларда қизиқиш уйғотди. Бирни икки қилиш иштиёқи кучайди. Тўғриси, бу дунёда ҳаёт кечиришдан мақсад бой—бадавлат, тинч-тотув, фаровон, тўқ яшаш эмасми?! Аслида ҳозир ҳукм сураётган қийинчиликларнинг туб сабаби одамларда хусусий мулкка бўлган қизиқишнинг сўндирилганида. Ҳаммани давлат боқади, деган ақида онгимизга сингдирилганди. Хуллас, давр яхши томонга ўзгариб, кўксимизга офтоб тегди. Шу йилнинг 10 апрель куни раҳбарлар, мутахассислар йиғилиш ўтказиб фермани ўзимизга хусусий мулк қилиб беришди. Йиғилиш қарорига кўра 13 кишидан иборат ферма кенгаши тузилди. Мени кенгаш раиси этиб сайлашди.

— Демак, жамоа хўжалиги ихтиёридан бутунлай чиқдингиз, шундайми?

— Албатта, Биз энди мустақилмиз. Бундан буён хўжалик билан шартнома асосида ишлаймиз. Йиғилишда жамоамизга 742 бош қорамол, 16 та трактор, 2 та юк автомашинаси, 2 та комбайн, ҳамда ферма биноси сотилди. Жами баҳоси 25 миллион 38298 сўм қилиб белгиланди. Қарзни ўн йил давомида узишимиз керак. Бу йил ўн фоизини тўлаймиз.

Фермани сотиб олишда қатнашган ҳар бир кишига банк орқали йиллик кредит, беш фоиздан ошмайдиган узоқ ва қисқа муддатли қарз берилади. Шунингдек, ҳар бир чорвадорга йилига бир бош бузоқ боқиши учун шароит яратилади. «Комсомол» жамоа хўжалиги бизга шартномада кўрсатилган 527 гектар экин майдонни 10 йил муддатга беради.

Ердан самарали фойдаланиб, мўл ҳосил олишимиз керак. Озуқа экинларини арзон ва сифатли етиштирсак даромад ортаверади. Олдингидай беда экдингми, экдим, маккажўхори парваришлаяпсанми, ҳа, қабилида иш тутиш йўқ. Хусусий мулкчиликнинг талаби ҳамма нарсадан тежаб-тергаб, озуқани исроф қилмай, талон-торожга йўл қўймай самарали фойдаланишдир.

Ферма ҳовлисини айланамиз. Ҳамма ёқ саранжом-саришта. Моллар тағи тозаланган. Чорвадорларнинг унумли ишлаши учун барча қулайликлар яратилган. Дам олиш, овқатланиш, ювиниш, кийимларни алмаштириш хоналари зарур анжомлар билан жиҳозланган. Ҳар куни икки маҳал — эрталаб ва тушда иссиқ овқат тайёрланади. Ойлик маош ошди ва ўз вақтида тарқатилаяпти. Яқин кунларда тадбиркорларнинг банкда жорий ҳисоблари очилади.

Чорвадорлар 1993 йилда давлатга 11 тонна гўшт, 380 тонна сут, 32 минг дона тухум топширишлари керак. Буюртмадан ортиқча маҳсулот 95 тонна сут, 2 тонна гўшт ва 8 минг дона тухум эркин нархларда сотилади. Шартномада аниқ кўрсатилганидек, давлат буюртмаси бажарилмаса маҳсулот қийматининг 1,5 баравари миқдорида жарима тўланади. Агар жамоа хўжалиги шартномани бажармаса, айтайлик, белгиланганидан кам миқдорда ер ажратса ана шу жойда етиштириш мумкин бўлган ҳосилнинг 1,5 баравари миқдорида чорвадорларга жарима тўлайди.

— Ишимиз, Худо хоҳласа юришиб кетди, — дейди Собир ака Оллаберганов. — Эл-юрт олдида уялиб қолмаймиз. Одамзот бир юмушга астойдил киришса албатта уддалайди. Инсонда аввало ният холис бўлсин. Ҳалолликдан чекинмасин. Осон йўл билан бойлик орттираман деган бўлмағур тушунчани калладан чиқариб ташлаш керак. Орзуларимиз жуда кўп. Яқин йилларда ферма қошида маҳсулотни қайта ишлайдиган кичик завод қурмоқчимиз. Сўзимнинг бошида айтган зотли сигирларни кўпайтирамиз. Энди дастлабки қадамларни қўяяпмиз. Асосий синовлар эса олдинда. Биз унга жиддий тайёргарлик кўриб борамиз.

Оллаёр ҲОЖИЕВ,

Урганч райони.

ОҚДАРЁДА БИР КУН

Ижодий сафаримизнинг бу галги манзили Оқдарё тумани бўлди. Негаки, биз кўпдан оқдарёлик деҳқонлар ҳузурида бўлишга орзуманд эрсак-да, ҳали бу орзу — орзулигича қолиб келаётган эди. Мана, бугун Оқдарё ва Қорадарё, яъни икки дарё оралиғи — Миёнқол далалари экинлардан яшнаб-яшариб, бутун жамолини кўз-кўз этади. Бир ёнда пахтакорлар мўл ҳосилни кўзлаб, ғўзаларга оби тобида ишлов беришаётган бўлса, иккинчи ёнда ғаллакорлар сўнгги гектарларда ўрим-йиғим ишларини олиб боришаяпти. Боғларда, токзорларда, сабзавот ва полиз экинлари майдонларида ёзнинг ўзига хос юмушлари қизғин. Дала йўлида бедазордан эндигина чиқиб, озуқа ортган тележкалар карвони фермалар томон ошиқади. Хуллас, шоирона айтганда, меҳнат сувратлаган манзара кўзларни қувнатади.

Биз касбимиз тақозоси ва одобига кўра, ташрифимиздан огоҳ этиш мақсадида аввал туман раҳбарлари билан учрашишга аҳд қилдик. Район ҳокимининг биринчи муовини Мамашариф Абдуллаев, деҳқончилик-саноат уюшмасининг раиси Баҳриддин Санақулов ва бошқалар билан биринчи мулоқотимиз деҳқонларнинг бугунги руҳияти, умуман, қишлоқ хўжалиги ишлари ҳақида борди. Деҳқончасига кечган бу суҳбатдан маълум бўлдики, туман меҳнат аҳлининг кайфияти яхши, уларнинг келажакка, мустақил Ўзбекистонимизнинг пойи қутлуғ истиқлолига ишончи устивор. Бу ерда ҳар бир меҳнаткаш мустақиллигимизни мустаҳкамлашга баҳоли қудрат ҳисса қўшишга ҳаракат қилаяпти. Бундан биз ҳам қувондик, албатта.

Туманда жами 27 минг 480 гектар экин майдони бор. Шундан 10 минг гектарини пахта, 4 минг 738 гектарини ғалла ташкил этади. 313 гектарга дон учун маккажўхори, 383 гектар ерга картошка, 728 гектар майдонга сабзавот ва полиз экинлари экилган. Шоли майдони ҳозирча 100 гектар. Келгусида бу неъматни етиштириш ҳам нуфузли ўринлардан бирини эгаллайди. Бунинг учун мавжуд имкониятлар чамалаб кўрилмоқда. Озуқабоп экин майдонлари ҳам анчагина. Чунончи, 3 минг 299 гектар ерда беда ўстирилмоқда. Шунинг минг гектари янги экилган силос учун ажратилган. 516 гектар ердаги маккажўхори ва 111 гектар майдондаги озуқа лавлаги барқ уриб ривожланаяпти.

Дейлик, рўзғоримизда ҳамма нарса бор. Ана шу тўкин ва файзли дастурхонимиз турфа мева-чева ва узум билан тағин обод, кўркли ва бўрклидир. Оқдарёнинг шиғил ҳосилга кирган боғларию токзорлари олис-олисларга ястаниб кетган. 1.130 гектар боғ, 520 гектар узумзор шу ҳисобда. Айни чоғда 396 гектарлик боғ-чорбоғ, 150 гектар токзорда ғарқ пишиқчилик. Афсуски, бу йилги меъёридан ортиқ ёққан дўл, ёмғир мева-чевага анча зиён-заҳмат етказди. Бу туман далалари заҳкаш, дарё ва сизот сувларига яқин эмасми, боғлардаги айрим дарахтлар қурий бошлади. Шунда ҳам боғбону соҳибкорлар йил бошидаги режадан чекинишгани йўқ.

Хусусан, Амир Темур номли жамоа хўжалигининг миришкориБолиқул Эшмаматов бизни дарё ёқасидаги боғига чорлаб, ёзнинг неъматлари билан сийлади. У ўз оила аъзолари билан хўжалик боғини ижарага олган. Ҳосил етарли, олхўри, шафтоли ва олма териб олинмоқда. «Боғни боқсанг, боғ бўлади, — дейди у ишонч билан. — Ҳар бир дарахтнинг ўз хосияти бор. Қуриганлари ўрнини янги мевали кўчат билан тўлдириб борамиз. Шундай қилмасанг, боғларимиздан бол томмайди».

Яқинда туман ҳудудида мева-сабзавотни қайта ишлайдиган битта корхона ишга туширилди. У бир мавсумнинг ўзида 9 минг тонна сабзавотни ва шунча миқдорда мевани қайта ишлаш қувватига эга. Ҳозирча завод сабзавотларни консервалаш асосида ишлаяпти. Рофи Ҳамроев номли жамоа хўжалигида ҳам ана шундай корхона қурилиши кўзда тутилмоқда. Улар тўла ишга туширилгач, жами 30 минг тонна маҳсулотни қайта ишлаш имконияти яратилади. Бу мустақил Ўзбекистонимизнинг шу кунги талаб ва эҳтиёжига жуда мос тушади. Энг асосийси, нозу неъматларимиз исроф бўлмайди, дастурхонларимизга барака — тўкинлик бахш этади.

Бугина эмас. Икки йил бўлди — туманда республика бўйича сув насосларини таъмирлаш корхонаси фаолият кўрсатаяпти. Шунингдек битта пахта заводи ва битта чорвачилик комплекси мавжуд. 93 минг аҳолини оғушига олган бу туманда қўшма ва кичик корхоналар сони тобора ортиб бораяпти.

Оқдарё азал-азалдан ажойиб пахта усталари билан донг таратган. Негадир кейинги йилларда ана шу довруғга анча-мунча соя тушди. Ҳосилдорлик ҳам бир мунча пасайиб кетди. Яхшиямки, сўнгги бир-икки йил ичида ҳамма соҳада ижобий силжиш юз бераяпти. Биргина ғаллачиликдан бу йил юқори ҳосил кўтарилди. Нақд 15 минг тонна сара дон хирмонга келиб тушди. Баъзи хўжаликларда ҳосилдорлик 35-40 центнерга етказилди. Бу ери заҳкаш Оқдарё тумани шароитида қувонарли натижадир.

Бир пайтлари бу ҳудуддан, яъни Миёнқол ва Зарафшон водийсидан сарҳад ошиб, довруғи бутун Ўзбекистонга кенг ёйилган Туман Саидова, Мажид Муродов сингари Меҳнат Қаҳрамонларининг номи ва шаъни устивор эди. Шу юрт фарзанди сифатида бу туман далаларини кўп кезганман, уста деҳқонлар билан суҳбатлашганман. Ҳозир уларга ўхшаш меҳнат фидойилари бу ерда тўла бўй кўрсатолмаяпти. «Тўғри, кимдир бу фикримга қўшилмас, қолаверса, у пайтлари «ура! ура!» замони бўлган, деб, эътироз билдириши ҳам мумкин. Йўқ, мен бунга қўшилмайман. Меҳнат қилган, жонини жабборга берган чин меҳнаткаш қадр топади. Булар — менинг шахсий мулоҳазаларим, холос.

Биз юқорида номи тилга олинган Баҳриддин ака Санақулов билан шу ҳақда бироз фикрлашдик. Мен қўшни Иштихон тумани мисолида айрим ибратга молик фикрларимни ва мулоҳазаларимни ўртоқлашдим. Тўғри, ўтган йили бу ери-ерига туташ, халқ ибораси билан айтганда, девор-дармиён қўшни икки туманда ҳам пахта тайёрлаш режаси бажарилмай қолди. Бунга асосан табиат инжиқликлари сабабчи бўлди. Лекин шундай бўлса-да деҳқончилик учун оғир келган шароитда ҳам иштихонликлар 30,5 минг тонналик хирмон тиклашди. Йиғиб олинган ҳосил гектарига 24,5 центнерга тўғри келди. Баъзи омади чопган хўжаликларда ҳосилдорлик 30-35 центнердан ҳам ошди. Оқдарёда эса бундай натижалар салмоғи кам бўлди. Нега? Бунинг боисини ҳамроҳим — деҳқончилик-саноат уюшмасининг раиси Б. Санақуловдан сўраганимда «Иштихонга нисбатан бизнинг ерлар заҳкаш» деб қўя қолди, холос. Шундайку-я, фақат ҳамма айб «ерларнинг заҳкаш»лигидамикин?!

Шу ерда мухтасар изоҳ ҳожат. Негаки, суҳбатдошимизни яқинроқ таништириш мавриди келди, чамамда. Баҳриддин ака Санақулов асли 1957 йили ўз фаолиятини собиқ Куйбишев номли жамоа хўжалигида агроном-этимологликдан бошлаган. Турли йиллар икки-учта хўжаликда бошқарув раиси бўлиб ишлаган. Чунончи, «Янгиобод», Ленин номли (ҳозирги «Зарафшон»), «Янгиқўрғон (собиқ «Коммунист») ва ниҳоят, «XXII-партсъезд», яъни айни вақтда Амир Темур номли жамоа хўжаликларига у кишининг кўп меҳнати сингган. 1989 йилдан «Республикада хизмат кўрсатган пахтакор», «Меҳнат Қизил Байроқ» ордени ва «Меҳнатда ўрнак кўрсатгани учун» нишони совриндори. 1990 йил бошидан 1993 йилнинг февралигача Амир Темур жамоа хўжалигида бошқарув раиси эди. Шу йилнинг ёзидан бошлаб туман деҳқончилик-саноат уюшмасига раҳбарлик қилаяпти. Демак, у қишлоқ хўжалигида кўп йиллик тажрибага эга. «Энди район деҳқончилик-саноат уюшмаси ўз саркорини топди!». Бизга кўпчилик қувона-қувона шу фикрни айтишди. Илло, биз ҳам топгани рост бўлсин деб, у бошлиқ туман деҳқонларининг ишларига ривож тиладик. Ахир, мутахассис-кадрлар масаласида гап кўп-да...

Туманда ўн саккизта жамоа, битта давлат хўжалиги ва Ўзбекистон пахтачилик илмий-тадқиқот институтига қарашли битта пахтачилик станцияси бўлиб, уларда 186 та бригада мавжуд. Қайта-қайта таъкидлаганимиздек, Оқдарё тумани эндигина қаддини ростлашга ўта бошлаяпти. У ҳозирча давлатдан анчагина қарз. Мутахассисларнинг ишончли далилларига кўра, қарздан шу йилнинг ўзида қутулиш имконияти бор. Яна ниятимиз эзгу: «Илоё, шундай бўлсин!»

Мана, Амир Темур номли жамоа хўжалигидамиз. Биз «Бу ерда ишлар соҳибқироннинг юксак номи ва шаънига монандми?», дея қизиқдик. Дарвоқе, ярми ҳазил, ярми чин саволимиз эди бу, албатта. Инчунун, хўжалик далаларини айланганимизда хайрли ишларнинг амалий исботини кўрдик.

Хўжалик пахтакорлари 558 гектар ерда деҳқончилик қилишмоқда. Табиат бу йил ҳам миришкорларни жиддий синовдан ўтказди. Мурғак ғўза ниҳоллари селдан, ногаҳоний қаттиқ совуқдан талофат кўрди. Шу боис барча майдонларга чигит қайта экилди. Хўжалик бошқарувининг раиси Эшқобил Эгамбердиев бу хўжаликда эндигина иш бошлади. Ташкилотчи ва қобилиятли раҳбарлардан. Ҳали ёш, ғайратли. У биз хўжаликда бўлган куни ҳам эрта азондан олис ва тоғли Қўшработ туманига қандайдир зарур иш билан кетган экан. Кўп ўтмай хурсанд ҳолда далага — иш бошига етиб келди. Маълум бўлишича, хўжаликдаги ўрим комбайнларидан бири зарур эҳтиёт қисми йўқлигидан бир муддат тўхтаб қолган экан. «Йўқни ундириб келдим, — деди раис мийиғида кулиб. — Комбайн туриб қолмаслиги керак!» Мана шунинг ўзи ҳам янги раҳбарнинг нечоғлик ҳаракатчан эканлигига бир ишора, холос.

— Иншоолло, бу йил маррани баланд олдик, — дейди раис. — Пахтакорларимиз ҳосилдорликни 35 центнерга етказиш учун бел боғлашган. Умуман, режадан ортиқ 1000 тонна пахта етиштирмоқчимиз. Аслида ишлаб чиқариш режаси йил бошида 1172 тонна қилиб белгиланган эди. Уни камида 2 минг тоннага етказамиз.

Уруғчиликка ихтисослашган мазкур хўжалик далаларида 600дан ортиқ киши зарбдорларча меҳнат қилишмоқда. 15 та чопиқ агрегати унум билан ишлаяпти. Мавжуд 8 та пахтачилик бригадаси ўзаро меҳнат беллашувида бири-бирига ҳамкор ва кўмакдош. 50 нафар сувчи ғўзаларга маромида оби-ҳаёт тараяпти. Пайкаллар икки марта тўлиқ озиқлантиришдан чиқарилди. Айни кунларда эгатларга сув билан бирга шарбат оқизилаяпти. Ғўза қатор ораларига челаклаб гўнг солинмоқда. Ғўзалар айни ривожланиш, яъни гуллаб-гуркираш палласига кирди. Шоналар гулга, гуллар кўсакка айланмоқда.

— Ғўзаларимиз ривожи бултургидан 10 кун эрта, кўп йилликка нисбатан 10-15 кун кеч, — дейди 4-бригада саркори Ҳайдар Номозов.— 45 гектар ерда пахта ўстираяпмиз. Ўтган йили 28 центнердан хирмон кўтарган эдик. Худо хоҳласа, жорий йилда 35 центнердан кам бўлмайди, деб турибмиз.

Мусурмон Мамасолиев, Тиркаш Очилов, Абдуолим Файзиев ва бошқалар етакчи бўлган жамоа аъзолари ҳам шундай маррани кўзлашган.

Сувчиларга, механизаторларга, чопиқчиларга катта эҳтиром билан қараш яхши йўлга қўйилган. Ҳар бир сувчи бир гектар ерни суғоришдан чиқаргани учун дастлаб 1190 сўмдан ҳақ олган бўлса, кейин бу миқдор 1,5-2 баробарга оширилди. Шунингдек механизатор ва бошқа ишловчиларнинг чорваси учун хўжалик томонидан етарли миқдорда ем-хашак ажратилмоқда. Иноят Ҳамдамов, Амин Холмуродов, Тиркаш Қурбонмуродов, Алим Мардиев каби механизаторлар, Ҳофиз Орзиқулов, Мурод Ўринбоев, Асрор Ҳикматов, Облоқул Мирзамуродов сингари сувчилар бундай ғамхўрликка жавобан астойдил меҳнат қилишаяпти. Ҳамма ердаги каби бу ерда ҳам келажакка умид туйғуси залворли меҳнат туфайли янада пойдор бўлмоқда.

...Миёнқол — Аллоҳи таолонинг меҳрли назари тушган маъвонинг ўзгинаси. Бу замин тупроғида олтин гуллайди. Бир ёқда хирмон-хирмон дон, бир ёнда пахта, турфа-турфа нозу неъматлар. Гўзал табиати эса ўн чандон, юз чандон мафтункор. Омадли элнинг бунёдкор меҳнати тағин ҳам устивор бўлса, нур устига аъло нур!

Абдулла ТУРДИЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Зафаробод районидаги «Уч қаҳрамон» ижара ширкат хўжалигининг Бахтигул Есимова бошчилик қилаётган звено азаматлари 38 гектар майдонга маккажўхори экиб, мўл ҳосил етиштириш учун ҳаракат қилмоқдалар. Звено аъзоларининг бу йилги аҳди ҳар гектар ердан 50 центнердан ҳосил олишга қаратилган.

СУРАТДА: звено бошлиғи Б. Есимова, ширкат раиси Қ. Ўринбоев ва ишчи А. Ҳайдаровлар ҳосил чўғидан мамнун.

У. ҚЎШВОҚОВ олган сурат.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

ЯПОНИЯНИНГ ҲАРБИЙ ХАРАЖАТЛАРИ

Ўтган ҳафтада тузилган, олти партия вакилларидан иборат Япония Вазирлар Маҳкамаси келгуси йилда ҳарбий ҳаражатлар учун 900 миллиард иен (тахминан 8,2 миллиард доллар) маблағ ажратди. Жорий йилдаги каби келгуси йил ҳам Япония ҳарбий харажатларининг ўсиш мароми 1,95 фоизни ташкил этади.

Ҳарбийларнинг келгуси йилги харажатлар ўсиш маромини 3 фоиз қилиб белгилаш ҳақидаги талабини рад этган Бош вазир Морохито Хокосава маҳкамаси 1993—1997 йилларда учинчи дунё мамлакатларининг ривожланиши учун 70-75 миллиард доллар, маблағ сарфлашни режалаштирмоқда.

ИХТИЛОФ КУЧАЙИШИ МУМКИН

Америка Қўшма Штатларининг Жанубий Корея билан биргаликда «Илчи фокс лэнс» ва «Тим спирит» ҳарбий машқларини ўтказишга қарор қилиши АҚШ—Шимолий Корея мулоқотига салбий таъсир этади ва яқинда имзоланган ўзаро баёнотнинг амалга ошишини ҳавф остида қолдиради. КХДРда нашр қилинаётган икки марказий рўзнома АҚШни шундан огоҳ этди.

«Илчи фокс лэнс» ҳарбий машқлари бир ҳафтадан сўнг яъни Пхеньян ва Вашингтон вакилларининг навбатдаги учрашуви арафасида бошланади. «Тим спирит» машқларини эса 1994 йил бошида ўтказиш режалаштирилган.

ЗАРБА ҚАЧОН БЕРИЛАДИ?

Бутрос Ғолийнинг расмий вакили БМТ қароргоҳида журналистлар билан учрашув чоғида «Сербларнинг Босния ва Герцеговинадаги қароргоҳларига илк зарба бериш Босниядаги махсус вакил Т. Столтенбергнинг тавсиясига биноан, Хавфсизлик Кенгаши билан маслаҳатлашилгач, БМТ Бош котибининг шахсан қарори асосида амалга оширилади. Ҳаводан зарба беришнинг амалий режаси НАТО билан келишиб олинади», деди.

КУН ТАРТИБИДА ҚУРОЛСИЗЛАНИШ

Ҳиндистоннинг расмий вакиллари сентябрь ойида Вашингтонда ўтказиш белгиланган музокараларнинг учинчи босқичида ядро қуролини тарқатмаслик, қуролсизланиш ва минтақавий ҳавфсизлик муаммоларига бағишланишини маълум қилди.

ИШТИРОКЧИЛАР САФИ КЕНГАЯДИ

Исроил билан икки томонлама тинч музокараларда Фаластин делегацияси номидан Фаластин озодлик ҳаракати иштирок этади. Иорданиянинг пойтахти Аммон шаҳрига етиб келган Фаластин делегацияси раҳбарларидан бири —Файсал— ал—Ҳусайний журналистларга шуни маълум қилди.

Шу вақтгача Исроил Фаластин озодлик ҳаракатини расман тан олмай, у билан мулоқотга киришишдан бош тортиб келарди. Яқин Шарқда тинчлик жараёни ҳамраислари — АҚШ билан Россия Араб-Исроил музокараларига Иордания, Ливан, Сурия ва Фаластин делегациясини таклиф этди. Музокараларни жорий йилнинг охирги ойида Вашингтонда ўтказиш тавсия қилинмоқда.

ЭРОННИНГ ТАЛАБИ

Эрон Ташқи ишлар вазирлиги ўтган пайшанба куни Арманистон ҳукуматига жўнатган баёнотида «Озарбайжоннинг босиб олинган ҳудудларидан арман ҳарбий кучларини зудлик билан олиб чиқиб кетишни» талаб қилди. Баёнотда арман қуролли кучларининг тажовузкорона ҳаракатлари қораланади. Эрон чегаралари яқинидаги ҳарбий ҳаракатларга чек қўйилмас экан, «Эрон бетараф бўлиб қололмайди», дейилади ҳужжатда.

Фанимиз заҳматкашлари

ОЛИМ, РАҲБАР, УСТОЗ

Таниқли олим, зоотехник, «Племэлита» ишлаб чиқариш бирлашмаси сут сифати ва ишлаб чиқариш технологияси бўлимининг мудири, Ўзбекистон қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг академиги, қишлоқ хўжалик фанлари доктори, республикада хизмат кўрсатган фан арбоби, халқ ноиби Шавкат Асомович Акмалхонов олтмиш баҳорни кўрди.

Унинг илмий фаолияти ва ҳаёт йўли республикамизда ҳаётий зарур вазифалардан бири — чорвачилик маҳсулотларини етиштиришни кўпайтириш ва уларнинг сифатини яхшилашга қаратилган. У меҳнатсевар, халқимизга фидойи зиёлиларимизнинг энг яхши хислатларини ўзида намоён этган ватанпарвар олимдир.

У 1933 йилнинг 18 августида Тошкент шаҳрида хизматчи оиласида дунёга келди. Ўрта мактабни битиргач, Москвадаги Момиқ ва мўйначилик олий илм гоҳининг қоракўлчилик куллиётига ўқишга кирди. Йигит 1956 йилда ўқишни тамомлади, 1958 йилгача Оққўрғон машина трактор станциясида бош зоотехник вазифасида ишлади. Сўнг Ўзбекистон чорвачилик илмий тадқиқот илмгоҳига хусусий зоотехник мутахассислиги бўйича аспирантурага қабул қилинди. Номзодлик диссертациясини таниқли олим В. А. Шекин раҳбарлигида ёқлайди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби, профессор В. А. Шекин 1961 йилда аспирант ҳақида шундай деган эди: «Ш. А. Акмалхонов ўзини талантли тадқиқотчи эканлигини намоён этди. Имоним комилки, у келажакда Ўзбекистонда етакчи илмий ходим даражасига кўтарилади». Профессорнинг сўзлари оқланди. Шавкат Асомович «Тошкент вилоятидаги баъзи бир қорамол зотлари сутининг сотилиши ҳамда сутнинг таркиби ва хусусиятлари» мавзуида номзодлик диссертациясини муваффақиятли ҳимоя қилди.

Аспирантурани тугатгач, истеъдодли олим Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик вазирлиги, республика чорвачилик илмий тадқиқот илмгоҳида ишда қолдирилди. Аввалига сутчилик лабораториясининг мудири, сўнгра директорнинг илмий ишлар бўйича муовини бўлди. 1963 йилнинг апрель ойида Акмалхонов шу илмгоҳнинг директори вазифасига тайинланди. Бу соҳада 1984 йилгача фаолият кўрсатди. Шу давр ичида институт Ўрта Осиё минтақасида чорвачилик ва озуқа етиштириш бўйича йирик илмий марказга айланди. Сут, мол гўшти етиштириш, гўшт-жун йўналишидаги, қўйчилик, чўчқачилик, паррандачилик ва асаларичилик бўйича илмий-тадқиқот ишларини бирлаштиришга хизмат қилди.

Ўрта Осиё минтақасида биринчи маротаба сигирларда жинсий ўзгаришларни гормонал усулда бошқаришда эмбрионларни кўчириб ўтказиш мақсадида махсус лаборатория ташкил этилди. Шу даврда тажриба хўжалиги ҳам кенгайтирилди ва мустаҳкамланди. «Қизил шалола», «Бахмал», «Эркин» давлат хўжаликлари, паррандачилик бўйича селекция-генетика станциясида тадқиқот ишларини олиб бориш учун шарт-шароит яратиб берилди. Бу ишларнинг амалга оширилишида Ш. А. Акмалхоновнинг хизмати катта бўлди.

Олим сут йўналишидаги қорамолларни кўпайтириш, ҳар хил омилларнинг сут сифатига таъсири устида иш олиб бораётган илми толибларга раҳбарлик қилди. Озуқа рационида хилма-хил емхашакларнинг иштироки, улар таркибида сақланиб қолган минерал ўғитлар ва кимёвий дориларнинг молларга таъсири, рогор, антио, мильбекса ва бошқа масалалар тадқиқ этилди. Ишнинг бу йўналиши олимнинг «Ўзбекистоннинг иқлим шароитида кўпайтирилаётган йирик шохли қорамолларнинг сут маҳсулдорлиги, таркиби ва турлари» мавзудаги докторлик диссертациясига асос бўлди.

Чорва илмининг билимдони саноат асосида сут етиштириш муҳит—физиологияси лабораториялари ходимлари билан комплекс тадқиқотлар олиб борди. Шундай қилиб, Ўзбекистонда сут чорвачилигини голштинлаштиришнинг назорат тизимлари асослаб берилди.

Таниқли олим 1984—1991 йилларда ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлимини бошқарди. ВАСХНИЛнинг вице президенти ва бўлим раиси вазифаларини бажарди. Бу даврдаги унинг фаолияти катта ташкилотчилик ва жамоат ишлари билан уйғунлашиб кетди. Энг муҳими, у илмий муассасаларни собиқ иттифоқдаги ҳамда чет эллардаги ҳамкасб олимлар билан мустаҳкам алоқа боғлашга йўналтирилди. Халқаро конгресс ва симпозиумларда иштирок этди. Бу соҳадаги хизмати учун Ш. А. Акмалхонов Миср Қишлоқ хўжалик вазирлиги Қишлоқ хўжалик тадқиқотлари марказининг олтин медали билан тақдирланди.

Ш. Акмалхонов Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги чорвачилик ва озуқа етиштириш масалалари бўйича ишлаб чиқариладиган тадбирларда фаол иштирок этаяпти. 24 йил давомида «Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги» жаридасининг таҳририяти, Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалик вазирлиги, ҳайъати аъзосидир.

Устоз шу давргача 16 нафар илмий ходим тайёрлади. Уларнинг ҳаммаси диссертацияларини муваффақиятли ёқлаб фан номзоди унвонини олишга муяссар бўлишди. Ҳозирги кунда домла раҳбарлигида яна 6 аспирант ва номзодликка даъвогарлар илмий тадқиқот ишларини олиб бормоқдалар.

Унинг илмий тадқиқотлари кенг қамровли: 185 та илмий мақола, 6 та ихтиро, 3 та монография муаллифидир. У талабчан ва меҳрибон раҳбар, олижаноб инсон, соҳа жонкуяри. Ўзининг табаррук тўйини куч-қувват, дадил ва ташаббуслар туғёнига тўлган ҳолда кутиб олаётган Шавкат Асомовичга сиҳат-саломатлик, ижодий зафарлар тилаймиз!

У. НОСИРОВ,
«Племэлита» ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори, Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги Фанлар академияси мухбир аъзоси.

● МАЪНАВИЯТ БАЙРАМИ

ЭЗГУЛИК ЧИРОҒИ ЎЧМАЙДИ

Занги ота зиёратгоҳлари... 800 йилдан бери бу муқаддас даргоҳдан одамлар қадами узилмайди. Улар эзгулик, поклик рамзи бўлган бобокалонларидан эътиқод-иймон, поклик ва садоқат, нажот ва таскин, илинж ва шифо истаб келадилар ва ҳазратнинг қалб садолари минглаб юракларга қувват бахш этади.

Занги ота турк-ислом оламида улуғ мутафаккир ҳамда мутасаввуф донишмандлардан бири бўлиб, унинг номи нафақат Мовароуннаҳрда, балки Ҳуросон халқлари орасида ҳам маълум ва машҳурдир. Бу илм соҳиби мамлакат бошига оғир дамлар тушганда — XIII асрнинг 20-йилларида мўғул истилочилари Мовароуннаҳрни вайронага, кишиларни қулга айлантирган дамларда халқни қаҳрамонликка, ватанпарварликка, меҳнатсеварликка, ҳалоллик, ақлу инсофга, поклик, яхшилик, тўғрилик, меҳр-шафқат каби умуминсоний ғоялар билан озиқлантириб, уларга илоҳият ва иршодат йўлларини кўрсатиб турди...

Бугун Занги ота зиёратгоҳларида ўзгача шукуҳ, ўзгача файз. Ўзбекистон Маданият ишлари вазирлигининг республика маданий-маърифий тарғибот маркази ташаббуси билан хайрли тадбир ўтказилмоқда. Ҳали тонг кўз очмасдан карнай-сурнай садолари остида миллий кийимдаги жарчи йигитлар элни сайлга чорлайди. Юз-кўзларидан нур ёғилиб турган, оппоқ фариштадек кийинган онахону отахонлар, қизу жувонлар, қадамидан ўт чақнаган йигитлар тўп-тўп бўлиб зиёратгоҳга ошиқади. Меҳмонларни миллий кийимдаги йигит-қизлар иззат-ҳурмат билан кутиб олади. Зиёратгоҳ байрамона безатилган.

Мустақиллигимизнинг икки йиллиги ва қадриятларимизнинг бебаҳо мазмуни акс эттирилган шиор, чақириқ ва ҳикматлар кўзга ташланади. Бахт ва қувонч, тинчлик ва осойишталик рамзи бўлган етти хил рангдаги байроқлар ҳилпираб турибди. Сўриларда атлас кўрпачалар тўшалган, катта саҳна ўрнатилиб, хонандалар хониш қилмоқда. Зиёратгоҳга кираверишдаги йўлакларнинг икки томонида туман жамоа ва давлат хўжаликларида етиштирилган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва матлубот жамиятининг савдо дўконлари. Улар бугунги тақчиллик кунларида ҳам ноз-неъматлар билан тўла.

Меҳмонларнинг кети узилмайди. Баъзилар Бухорою Самарқанддан ташриф буюрган бўлса, айримлар Тошкенту Андижондан келишган. Ҳатто чет эллик биродарларимиз ҳам сайлда қатнашишмоқда. Зиёратгоҳнинг кенг саҳни одамлар билан тўла, бир томонда дор ўйинлари давом этмоқда, иккинчи томонда полвонлар чиқиши, аскиячию қизиқчилар гурунги ҳам даврага файз киритади. Барчанинг дилида қувонч, тилида шукрона. Қадриятларимизни тиклаган, азиз бободеҳқонларимиз қадр-қимматини ўрнига қўяётган, юртимизда тинчлик-осойишталикни барқарорлаштириб турган Президентимиздан мамнунлик ҳисси уларнинг гап-сўзларида акс этади.

Соат 10. Занги ота Ҳимматийнинг Марказий Осиё халқлари маънавиятида тутган ўрни мавзусидаги илмий-бадиий-оммавий анжуман бошланади. Саҳнага қўлида шам тутган, оппоқ либосда қизлар чиқиб келадилар. Улар бизга олис тарих қаъридан бобокалонларимизнинг муборак руҳи покларини олиб келаётган фаришталарга ўхшайди. Ҳазин мусиқа янграйди, майин шабада эсиб, дарахт барглари хиёл силкинади. Саҳнанинг юқори қисмида ўрнатилган фавворанинг сувида қуёш аксланади. Назаримизда ҳазрат Занги отанинг руҳлари қувнаб, орамизда учиб юрганга ўхшайди. Қуръон тиловат қилинади. Барча дуога қўл очади. Шундай қилиб дилрабо куй-қўшиқ жўрлигида фозилу фузалоларимиз, олиму-санъаткорларимиз аллома бобомиз ҳақида сўзлайдилар.

Омонулла БЎРИЕВ — тарих фанлари номзоди:

— Юртимиз улуғ алломалар, буюк авлиёю анбиёлар ўлкаси. Улар бизнинг фахримиз, ғуруримиз. Азиз бобокалонларимизнинг ҳар бири билан биз жаҳон маданиятига, маънавиятига кириб борганмиз. Занги ота Ҳимматий ҳам ана шундай улуғ сиймоларимиздан бири, тарихий шахс. У киши Яссавий тариқатининг энг йирик намояндаларидан.

Султонмурод ОЛИМОВ — филология фанлари номзоди.

— Ҳазрат Алишер Навоий Занги отадан икки ярим аср ўтганидан кейин яшаб ижод этганлар. Улуғ шоиримиз бу алломага чексиз ихлос ва ҳурмат билан қараганлар ва у кишининг номини келажак туркий қавм билсин деб «Насойим ул-муҳаббат» тазкираларига киритганлар. Жомийнинг «Нафаҳот ул-унс» тазкирасида Яссавий тариқатиға мансуб шахслар кам эди. Навоий эса уларни «излаб, топиб» таржима-тазкирасига киритди. Шулардан бири Занги ота. Навоий ўз асарида шайхлар Занги отанинг суҳбати ва хизматида бўлганини ёзади ва у кишини Яссавия шайхларининг машҳурларидан эканлигини алоҳида таъкидлайди. Занги ота ҳақида кўп ривоят ва ҳикоятлар билганлар.

Неъматилла ЖАББОРОВ — Республика маънавий маданият тарғибот маркази директорининг ўринбосари:

— Миллатни миллат қиладиган, унинг номини дунёга таратадиган шу юртнинг солиҳ фарзандларидир. Занги ота Ҳимматий ҳам элнинг ному насибасини бутун қилган, юртимизни дунёга танитган донишманд бобокалонларимиздан. У киши маънавиятимизнинг бебаҳо гавҳаридирким, биз узоқ йиллар ундан бебаҳра яшадик. Мустақиллик шарофати билан унутилган қадриятларимиз қатори аллома бобомизнинг ҳам пок номлари, беназар илму тафаккурлари қайта тикланди. Бу эзгу ишнинг бошида Президентимиз Ислом Каримов турибдилар. Юртбошимизнинг саъй-ҳаракатлари билан бугун маънавиятимизга улкан ҳайкал қўйилмоқда. Илло бу ҳайкал халқимиз дилида ўчаётган маънавият машъаласини қайта ёққай, юртимиз обод, элимиз шод, Ўзбекистонимиз яна солиҳ фарзандлари билан дунёга машҳур бўлгай.

Ибн ИБРОҲИМ — чет эл фуқароси. Бирлашган Араб Амирлиги, Дубай шаҳридан.

— Мен бугун сизлар билан мулоқот қилиб тургонимдан ғоят шодман. Биз узоқ йиллар бир-биримиздан айри яшадик, алоқа қилолмадик. Мана, ниҳоят Аллоҳнинг иноятй билан дийдорлашиб турибмиз. Инсон учун бахтли дақиқалар, шу бўладики, бир мусулмон иккинчи мусулмон биродари билан учрашиб, дўстлашади.

Яна мен шу билан бахтиёрманки, юртингизни зиёрат қилдим. Бу юрт тупроғи табаррук ва улуғдир. Унда Имом ал-Бухорий, ат-Термизий, Аҳмад Яссавий Хожа Баҳоуддин Нақшбанд. Занги ота Ҳимматий каби алломаларнинг муборак излари бор. Биз бу тупроқни шунинг учун кўзга суртамиз, тавоф этамиз.

Биз беш киши — нақшбандия тариқатининг издошлари Бирлашган Араб Амирлигидан яхши ният билан дўстлашиш учун юртингизга келдик. Мустақил республикангизда қисқа вақт ичида улкан ишларни қилиб улгурибсиз, дини ислом, иймон, эътиқод қайта тикланибди, буларни ўз кўзимиз билан кўриб қувондик. Биз бир холис дўст сифатида эзгу ишлардан шод бўлиб, уни амалга ошираётган раҳбарларга, айниқса, юртнинг тинч-осойишталигини таъминлаётган Президентингиз Ислом Каримовга ташаккурлар бўлсин, деймиз.

Зиёратгоҳда арабий от минган соҳибқирон Амир Темур сиймосида Ўзбекистон халқ артисти Теша Мўминовнинг ташрифи давра аҳлини тўлқинлантирди.

Нуроний отахонлар юртга омонлик, элга осойишталик, қарияларга иймон, ёшларга умр, дастурхонга барака тилаб, Жумъа намозига ошиқдилар. Жумъа намозидан сўнг элга ош тортилди. Ўйин-кулгу, куй-қўшиқ, сайил кеч оқшомгача давом этди. Ҳотам Қосимов, Гулнора Муқимова, Аслиддин Дўстов, Саидазим Қудратиллаев, Эргаш Қодиров каби иқтидорли хонанда ва созандалар ўзларининг дилрабо куй-қўшиқлари, жозибали рақслари билан қалбларга қувонч бағишладилар.

Халқимиз азалдан саховатпеша. Тўю маъракаларга қуруқ қўл билан боришни ўзига ор деб билади, шунинг учун ҳам тўйдан олдин тўёна тайёрлашга киришади. Бугун ҳам шундай бўлди. Занги ота зиёратгоҳларини таъмирлаш, ободонлаштириш, масжид ва мадрасалар қуриш ниятида вилоятдаги турли ташкилот ва корхоналар, жамоа ва ширкат хўжаликлари, турли жамғармалар, саховатли инсонлар ўз ҳисобидан Занги ота хайрия жамғармасига қарийб 40 миллион сўм пул ўтказдилар.

Сайл — чинакам халқ байрамига, қувонч ва севинч сайлига айланди. Халқ яйради, бозор иқтисодиёти туфайли кўнгилларда пайдо бўлган ҳижилликлар дилларни тарк этди.

— Кейинги 70 йил ичида бундай сайилни кўрмагандим, — дейди «Тинчлик» жамоа хўжалиги фахрийси, 90 ёшли Валихон Бобохонов. — Мен ўзим Анбар онанинг авлодлариданман. Азизларимизнинг номлари қайта тикланишидан қувончим чексиз.

Ўзини Турсунбой Эрматов деб таништирган отахон суҳбатимизга қўшиладилар.

— Бобокалонимизга кўрсатилаётган ҳурмат-эътибордан бошим осмонга етди. Аллома оталарини эъзозлаган юртнинг келажаги порлоқ бўлади.

Азизларимиз зиёратгоҳларидан кўнглимиз ёришиб, руҳимиз тиниқиб чиқарканмиз, бу эзгу ишнинг ташаббускорларига ўз миннатдорчилигимизни билдирамиз. Уларнинг халқ қалбида бугун ёққан маънавият чироғлари насиб бўлса эртага бутун Ўзбекистонни ёритади.

Амина ҚОДИРОВА,
«Қишлоқ ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

СУРАТЛАРДА: сайлгоҳдан лавҳалар.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

ЎТКИР НИГОҲ СОҲИБАСИ

Ҳурматли бош муҳаррир!

Ҳозир республикамизда қаерга борманг Ёзёвонлик табиб қиз — Шоҳсанам ҳақида сўз кетади. Шу сабаб биз ҳам қизиқиб қолдик. Агар иложи бўлса, унинг муолажаси ва яшаш манзили тўғрисида рўзномангизда маълумот берсангиз.

Сайёра ХАИТАКОВА,
Амударё районидаги «Пахтакор» давлат хўжалиги.

Қалби оташ, нигоҳи ўткир Шоҳсанам беморларни даволаш учун малҳамни доридармондан изламайди. Унинг дори-дармони ҳам, жарроҳлик «пичоқ»часи ҳам, хасталикни аниқловчи анжоми ҳам нурли кўзлари ва руҳлар билан мулоқотга кира олишидир. Ҳа, унинг қудрати нигоҳининг ўткирлигида. У бевосита қараб, беморларнинг дардини аниқлайди. Табиб қиз узоқдан ҳам таъсир кўрсата олади. Беморлар ўз хасталикларини фақат дилларида айтиб турсалар бўлгани, у таъсир кўрсатаверади. Муолажа жараёнида беморлар хаста аъзоларига бўлаётган таъсирни сезиб турадилар. Худо берган истеъдод соҳибаси Шоҳсанам Одилжон қизи бугун 13 ёшга қадам қўйди. Сеҳрли қобилиятини илк бор пайқаганида ўзига ишонмай, ҳайратланган кунлари ортда қолди.

Ҳали-ҳали шу бугунгидай эсида, онахони Донохон опа оқшомлари ухлолмай қорин оғриқдан инграб чиқади. Шифокорлар эса унга ёрдам беришдан ожиз эдилар. У кундан-кунга чўпдек озиб борарди. Бир куни Шоҳсанам оғриқ азобидан қийналаётган онасига ачиниш билан узоқ тикилди. Тикилди-ю, волидаи мукаррамасининг йўғон ичагидаги яралар кўз ўнгида пайдо бўлди. Дарди қаердалиги аниқ. Фақат қандай даволаш мумкин. Шунда у Парвардигорга, азиз авлиёлар руҳига онасига шифо сўраб илтижо қилди. Кунлар ўтиб мўъжиза юз берди. Опанинг соғлиги тиклана борди. Йигирма кунлар чамаси ўтиб, бемор бутунлай соғайиб ўрнидан турди. Кейин рентгенга тушиб кўрсаки, йўғон ичаги ярадан топ-тоза. Бу ҳолдан кўпчилик ҳайрон бўлди. Бўлиб ўтган сирли муолажадан Донохон опа ва Одилжон акагина воқиф эдилар.

— Адаси қизимизда бир каромат бор, атрофимда парвона бўлиб, мени оғир дарддан халос этди. Балки меҳридир, яна ким билади дейсиз. Нима бўлса ҳам яхшиликка буюрсин, — деди у Одилжон акага.

Шундан сўнг ҳам у ер, бу ерда учраган беморларни даволаб юрди. Бора-бора ундаги туғма қобилиятдан тиббиётда фойдаланиш мумкинлиги аён бўла бошлади. Аввалига тўсиқлар ҳам бўлди. Бироқ унга ихлос қўйиб келаётганлар сони кун сайин ортиб борар, нажот топиб кетаётган кишилар миннатдорчилик кўрсатишар эди. Ва ниҳоят ошкора даволаш ўтказиш учун Шоҳсанамга имконият яратилди.

Ўтган давр мобайнида у бош, бел, оёқ оғриғидан, кўриш ва эшитиш қобилияти сусайганлар, баданига тошма, оқ доғ ва без тушганлар, юрак хасталиги, қон босими, бўқоқ, бўғма билан хасталанган беморлар дардига малҳам бўлди.

«Таклиф ва мулоҳазалар» дафтарида Шоҳсанамга ўз миннатдорчилигини ёзиб қолдирган беморларнинг сони оз эмас. Унга эндиликда республиканинг барча вилоятларидан келаётган дил изҳори битилган мактубларнинг кети узилмаяпти. Улар орасида фарғоналик Рисолат Раҳимова, Жуманбой Эрматов, андижонлик Одинахон Абдуллаева, Хожалхон Масиддиқова, Султонхўжа Саидов, наманганлик Мавлудахон Қўчқорова, қашқадарёлик Умарахон Абдуллаева, тошкентлик Омонжон Абдулла қизи ва тожикистонлик Ҳанифа Холматовалар ёзган мактубларни ўқиб таъсирланмай бўлмайди. Ана шундай мактублардан бири.

«Мен фарзанд тилаб бормаган танишим, изламаган табибим қолмаган эди. Ноҳотки, аёл бўлиб дунёга келсаму оналик бахтидан маҳрум бўлсам. Ҳар тонгда Аллоҳ таолога фарзанд сўраб илтижо қилардим. Турмуш ўртоғим Маъруфжон акамга ўла-ўлгунимча таъзим қилиб яшашга, сўзларини сира-сира икки қилмасликка аҳд қилганман. Нега дейсизми? Ўн уч йил бирга яшаб, бирор марта «туғмадинг-ку хотин» дея сўрамагани, умидсизланмагани учун. Ҳатто ўзим умидсизланган куним, «сабр қилинг Қурвоной», дея кўнглимда ишонч учқунини ёққанлари учун.

Бир куни ўз бахтсизлигимдан куйиниб ўтирсам ёши бир жойларга бориб қолган қўшнимиз чиқиб:

«Қизим сизга бир бокира табибнинг манзилгоҳини айтгани чиқдим. Ўша жойга борсангиз фарзанд кўрасиз», деб қолди.

Ана шундан кейин Фарғона вилоятининг Ёзёвон туманидаги «Мингчинор» жамоа хўжалигига келдим. Шоҳсанам табибнинг хонадонини топдим. Остонага умид билан қадам қўйдим. Шундан сўнг Шоҳсанам Одилжон қизининг муолажаларида қатнашдим. Худога минг қатла шукр, фарзанд кўрдим...

Қурвоной НАЗИРОВА,
Охунбобоев тумани, «Дўрмон» жамоа хўжалигининг Навоий кўчаси, 17-уйида истиқомат қилувчи».

Ўн уч яшар бокира қизчанинг одамларни даволаётгани кўпчиликни таажжубга солмай қўймайди. Аллоҳнинг ўзи бандаларини турли балолардан асрайди. Балки Шоҳсанам дунёга одамларга эзгулик бағишламоққа юборилгандир. Шу митти қизалоқнинг давлатга, хайрия жамғармаларига, масжидларга, етим-есирларга ўтказган пули салкам олти миллионга яқинлашиб қолди.

Шоҳсанам Одилжон қизи суҳбатда шундай деди:

— Қани энди, нафақат Ўзбекистонда, бутун дунёда касалликдан азоб чекаётган инсонларга фойдам тегса. Мен ҳеч қачон миллат танлаб муолажа кўрсатмайман. Ҳамма ҳам худонинг бандаси. Бу ерга Украина, Қозоғистон, Россия, Болтиқ бўйи давлатларидан ҳам мижозлар келишаяпти. Улар ҳам ўз дардларига шифо топиб, хурсанд бўлиб юртларига қайтишмоқда. Инсоннинг касалдан халос бўлганини кўрсам ўзимда йўқ суюниб кетаман.

Шоҳсанам Одилжон қизи ҳозир ўз сеансларини Марғилон шаҳридаги Ипак комбинати ёнидаги кинотеатрда ўтказмоқда.

Д. МУРОДОВ,
М. МАТҚУРБОНОВ.

ЧИЛЛАБУЛОҚНИНГ ШИФОБАХШ СУВИ

Она-Ватанимиз замини нафақат маъданларга, балки турли минерал сувларга ҳам ниҳоятда бойдир. Бундай шифобахш сув манбалари ҳар бир вилоятда, район ҳудудида кўплаб учрамоқда. Кўзи очилган ана шундай булоқлардан биттаси Яккабоғ районидаги Ўғин қишлоғидан топилган Чиллабулоқ минерал сувидир. Ундан олинган намуналар Тошкентда, Семашко номидаги илмий-тадқиқот институти лабораториясида обдон ўрганилди. Маълум бўлишича, Ўғиндан чиққан Чиллабулоқ суви ниҳоятда хосиятли, таркиби ҳар хил ноёб моддаларга сероб, шифобахшлик хусусиятига кўра Кавказ ва Қримнинг оламга машҳур бўлган Моршин, Нарзин минерал сувидан қолишмас экан.

Ўзингда борига нима етсин! Ер остидан шитоб-ла отилиб чиқиб турган Чиллабулоқ сув масканидан қишин-ёзин одамларнинг кети узилмайди. Бешкент матлубот жамияти ишбилармонлари эса янги минерал сув цехини қуриб, ишга туширди. Чиллабулоқ суви автоцистерналарда ташиб келтирилиб, бу ерда шиша идишларга қуйилади. Ҳозирча кичик корхонанинг қуввати кам, бир ҳафтада 12 минг шиша сув ишлаб чиқариб, савдо тармоқларига жўнатмоқда. Чиллабулоқ сувига талаб шу кунларда ниҳоятда ошган. Гоҳо цех маҳсулоти шу ердан тўғри йиғинларга, тўйларга олиб кетилади.

— Шиша идишларни кўпайтириш ҳақида бош қотираяпмиз, — дейди Бешкент матлубот жамиятининг раиси Чори Лутфиев. — Агар буни ижобий ҳал этсак, цех қуввати икки мартадан зиёдроқ ошади.

Э. ТЎЛАГАНОВ,
Ш. СУЛТОНОВ.

СУРАТЛАРДА: 1. Цех бошлиғи (чапда) Ибрагим Рашидов ва ишчи Шодмонқул Қобилов тайёр маҳсулотни кўздан кечиришмоқда. 2. Минерал сувга тўлатиш олдидан шиша идишларни ювиш. Ўз ишининг моҳирлари Назира Турсунова, Ҳалима Қобилова ва Хадича Отаевалар.

ЁШ БАХШИЛАР КЎРИГИ

«Яхшиларнинг умри боқийдир». Замонлар синовидан ўтиб, бизгача етиб келган бу ҳикматни боболаримиз бекорга айтмаган. Қорақалпоғистонда хизмат кўрсатган артист, атоқли созанда Айтжон бахши Хўжалапесов элга хизмати синган ана шундай санъаткорлардан эди. Унинг халқ миллий мусиқа санъатини ривожлантиришдаги хизматларини Қорақалпоқ халқи унутган эмас.

Ўзбекистон мустақиллигининг икки йиллиги байрами арафасида Тахтакўпир туманидаги Мақпалкўл овулида Айтжон бахши таваллудининг 85 йиллигига бағишланиб ёш созанда ва бахшиларнинг республика кўриги бўлиб ўтди. Чимбойлик ёш бахши Едилбой Ҳакимов, созандалардан бўзатовлик Худойберган Оймуродов кўрик ғолиблари деб топилди.

Туман ҳокимлиги қарорига мувофиқ Тахтакўпирдаги мусиқа мактабига Айтжон бахши номи бериладиган бўлди.

Қ. ШОНИЁЗОВ,
ЎзА мухбири.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»НИНГ «ҲОЖАТБАРОР» ТАРҒИБОТ-ТИЖОРАТ ХИЗМАТИ
МУЛОҚОТ УЧУН ТЕЛ: 33-44-43, 32-54-44, 32-56-34, 32-56-25
БУЮРТМАЛАРИНГИЗ ТЕЗДА АДО ЭТИЛАДИ

ФАРҒОНА ВОДИЙСИДАГИ БАРЧА ЖАМОА ВА ДАВЛАТ ХЎЖАЛИКЛАРИ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллиги муносабати билан жумҳурият Президенти фармонига биноан янги тузилган Наманган вилояти ичимлик сув таъминоти ишлаб чиқариш тресті жамоа ва давлат хўжаликлари аҳолисига хизмат кўрсатади. Жойларда тоза ичимлик сувга бўлган талабни қондириш вазифасини бажарамиз. Аввал ишлатиб келинған ва ҳозир яроқсизга чиққан артезиан қудуқларни қайта таъмирлаб, мунтазам фойдаланишга кафолат берамиз.

Қишлоқ жойларидаги сув тармоқлари бўйича ҳам ана шундай ишларни бажарамиз. Бундан ташқари янги артезиан қудуқлар кавлаш, суғориш тармоқларини барпо этиш ва уларни мунтазам ишлатишни ҳам таъминлаймиз. Энг муҳими жамоа ва давлат хўжаликларига бажарилган иш учун имтиёзли хизмат кўрсатамиз. Барча маълумотлар юзасидан қуйидаги манзилгоҳга мурожаат этилсин.

Наманган шаҳри, Садриддин Айний кўчаси 17-уй. тел. 4-27-43, 4-28-81, 4-22-62.

КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАР РАҲБАРЛАРИ ЭЪТИБОРИГА
ҚУЙИДАГИ ДАСТГОҲ ВА УСКУНАЛАР
СОТИЛАДИ

— 12х24 метр ҳажмидаги йиғма металл модуль;
— пармалаш дастгоҳлари;
— кесиш дастгоҳлари;
— ёғочга ишлаб бериш дастгоҳлари;
— радиомонтажчилар учун стол, кресло, зарур ускуналар билан жиҳозланган замонавий иш жойи.

Қўшимча маълумотлар учун телефон: 34-74-59.

Бош муҳаррир Н. ЕҚУБОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Н. ҚАЮМОВ, М. ИСЛОМОВ, М. МИРЗАЕВ, Ҳ. РАҲМАТИЛЛАЕВ, М. ҚАЮМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), С. САЙДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), О. ҒОФУРОВ, (масъул котиб), Н. ОРИФЖОНОВ, К. РИХСИЕВ, Э. ИБРОҲИМОВ, Р. БОБОМУҲАМЕДОВ.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Узплодоовощвинпром» концерни, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, «Қишлоқ ҳақиқати» журналистлари жамоаси.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР, Муҳаррир ўринбосарлари —33-44-43, 33-16-27. Масъул котиб—33-09-93, Масъул котиб ўринбосарлари—32-56-25. Деҳқончилик бўлими—32-56-35, 32-54-51, 33-09-93. Қайта ишлаш саноати бўлими—32-56-31. Ижтимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими—32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиши бўлими — 32-56-33. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 33-09-93. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Безатиш бўлими — 32-58-79.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 000096. Буюртма Г-481. 29880. нусхада босилди, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А—2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди — 21.30

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6.